

MECSEKI BÁNYÁSZ

A TARTALOMBÓL

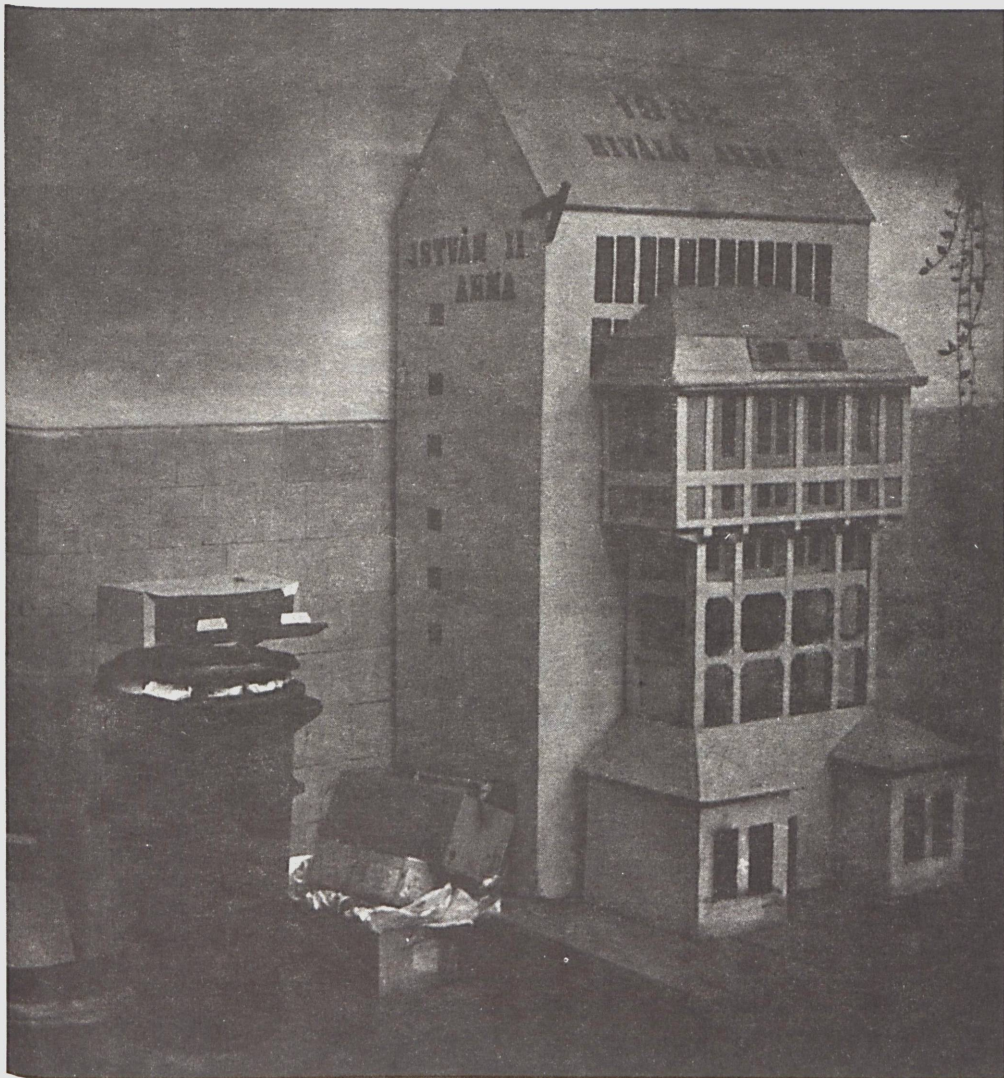
Tűz után
(2. oldal)

Fegyelmetlen műszakiak
(4. oldal)

Jogtalanul kapott kitüntetés,
jutalmat Kamenár András
(6. oldal)

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak lapja

XXVII. évfolyam, 36. szám. 1989. november 14. Ára: 4,60 Ft

Búcsú István-aknától

Tájékoztató új gázlecsapolási eljárásról

A mecseki bányászok veszélyei közül a legalattosabb, s talán a történelem folyamán legtöbb áldozatot követelő tragédiát a sújtóléggrobbanás okozta. Ennek megelőzésére hosszú évek óta tudós szakemberek dolgoztak ki eljárásokat, s dicsékvés nélkül állíthatjuk: vállalatunknál dolgozó geológusok élen jártak a veszélyforrás feltérképezésében, a megelőzés módszereinek kidolgozásában. A gázlecsapolás egyik prevenció megoldás, s ennek hozzáértők szerint a jelenlegi leghatékonyabb módszerével ismerkedhettek meg a vállalat szakemberei azon a tájékoztatón, amelyet a módszer kidolgozó és forgalmazói, az az egyesült államokbeli JCF

részvénytársaság képviselői tartottak az elmúlt héten a Mecseki Szénbányák központjában. A jelenlevők megismerkedhettek a részvénytársaság sokirányú tevékenységével, valamint a módszer lényegével. A társaság képviselőinek felkészültségére mi sem jellemzőbb, mint az, hogy tájékoztáltak az itteni viszonyokról, s „melegen” ajánlották megoldásaik bevezetését. A korrektség viszont azt is kimondatta velük, hogy jóval alaposabb, részletesebb adatokkal alátámasztva tudnak csak értékesíthető ajánlatot tenni az alkalmazhatóságot illetően.

Fotó: Tóth László

Termelés

Változatlanul akadozik a széntermelés a Mecseki Szénbányáknál. November 1. és 6. között egyetlen üzem sem tudott maradéktalanul megfelelni időarányos feladatának. Legnagyobb a probléma a Pécsi Bányüzemben (66,6%), ahol a 11/1-es fejtés elmeddülése okoz jelentős termelés kiesést, ugyanakkor a szállítási és gépészeti üzemzavarok is akadályozzák a munkát. Termelési gondokkal küszködik az Északi Bányüzem is. A korábbi hetekhez vi-

szonyítva jelentős a javulás viszont a Komló Bányüzemben. Itt november első hetében csupán 264 tonnával maradtak el az időarányos tervtől.

A Külfejtési Üzem a tervszinten termelt, míg a Nagymányoki Brikettüzem — értékesítési gondok miatt — továbbra is csökkentett ütemben dolgozik. A vállalati összteljesítés, ennek megfelelően november 1. és november 6. között 90%-os, ami 4000 tonna lemaradást jelent.

Tűz után

A szerencsétlenségben is lehet egy kis szerencse. Igaz ez a mondás Komló Bányászüzem zobáki 12/2-es teveli fejtésére, ahol a tűzzel tarkított „fekete október” után kéthetes kieséssel terhelve ismét termel a munkahely.

— Az újraindítás után is komoly a helyzet. Nagy a meleg, kedvezőtlenek a körülmények, s az emberek veszélyérzete is megnőtt — hallom a fejtés bejáratától 30 méterre dolgozó Kovács János omlasztási csoportvezetőtől. — Véleményem szerint korán lett kinyitva a terület a Dowty alatt, s ez okozhatta a tüzet.

Bár a munkahelyen nem jelentkeztek közvetlenül a tűz jelenségei, azért az emberek tartanak attól, hogy még mindig nincs meg a tűzgóc.

— Hogy mit találtunk itt két hét után? — kérdez vissza Gyémánt János csoportvezető. Egy iszappal teli, nyomott, alacsony bánya fogadott minket. Két teljes műszak ráment, hogy a szállítói- és légvárat menekülési útvonalakat rendbetegyük.

A termelés szempontjából most már kedvező a helyzet, kemény a homlok, és a kaparón vastagon hömpölyög a jó minőségű feketeszén, van ahol 8–10 méter vastagságú a telep. A hónap elejétől szakonként 42 magyar bányász termel, és a fellendülést jól érzékelteti, hogy a 20 sorral megrövidült munkahelyen 700–740 tonnát tudnak produkálni a krízis utáni napokban. Ottjártamkor Miske Béla aknász a fejtés bejáratánál gépkezelőként is tevékenykedett. A munka annak ellenére, hogy a gazdasági vezetés állandó felügyeletet, folyamatos ellenőrzést s az anyagozáshoz embert biztosít, korántsem zavartalan. A magas hőmérséklet, a még mindig kimutatható szénmonoxid mellett rendkívül messziről kell szállítani a szükséges eszközöket.

— Kő —

MECSEKI BÁNYÁSZ

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak lapja. Felelős szerkesztő: BÉKÉSSY GÁBOR. Szerkesztőség: 7629 Pécs, Komját A. u. 5. (Mecseki Szénbányák központja). Telefon: 11-337 (Pécs), üzemi: 13-40; 13-41 (Pécs). Kiadja: a Mecseki Szénbányák, 7629 Pécs, Komját A. u. 5. Felelős kiadó: RESZLER ZOLTÁN személyzeti és szociális igazgató. Készült a TEMPORG Kiszárvetkezet nyomdájában (Pécs, Somogyi Béla u. 2.). Felelős vezető: DR. KALLAI SÁNDOR. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a Mecseki Szénbányák üzemében. Példányonkénti eladási ára: 4,60 Ft. Évi előfizetési díja: 120 Ft. Index: 25 917. Engedélyszám: III. ÜLV/13/BA/1987. ISN 0134-0956

Interjú Dárdai Béla szakszervezeti titkárral

Létszámleépítés az igazgatóságon?

— **Mióta vesz részt a szakszervezeti mozgalom vezetésében?**

— 1965-től folyamatosan bizalmiként, 1980-tól szb-tagként, 1987 óta szb-titkárként tevékenykedem. Az 1989. június 1-jei titkárválasztáson a szavazók 95 százalékának bizalmából újra titkárnak választottak. Jóleső érzés, hogy a választóim ilyen nagy százalékából bizalmat szavaztak. Eddig is, de ezután még nagyobb lendülettel végzem a szakszervezeti mozgalom által rám háruló feladatokat.

— **Hogy érzi magát mint az igazgatósági szakszervezeti titkár?**

— Ha valahol nehéz a szakszervezeti titkár dolga, akkor a Mecseki Szénbányák igazgatóságán igen csak az. Azt is megmondom, hogy miért.

A tagság összetétele heterogén: a vezérigazgatótól a gépiról minden beosztás megjelenik egy alapszervezetben. Így természetesen összemérhetőnek a munkáltató és a munkavállaló érdekei, illetve érdekeltségei. Továbbá érdekelletétek vannak az igazgatóság, az üzemek között, és így véleménykülönbségek alakulnak ki a vállalati szakszervezet és az alapszervezet között is.

Mivel a szakszervezeti tevékenység most már szorosan csak az érdekvédő, érdekegyeztető, érdekvédelmi tevékenységre összpontosul, az a feladatunk, hogy a munkáltató által a munkavállalók ellen elkövetett vagy tervezett törvénysértéseket a szakszervezet tárja fel és azokat a maga eszközeivel akadályozza meg.

— **Melyek ezek az eszközök?**

— Eszközeink nem valami bőségesek, de ha csak a munka törvény-

könyv módosításának idevonatkozó paragrafusait igyekszünk betartani a munkáltatóval, már akkor is sokat tettünk a dolgozókért. A munkavállalóval szembeni törvénysértések esetén minden dolgozónak rendelkezésére áll a jogsegélyszolgálat és a jól működő szakszervezeti munkaügyi döntőbizottság. A dolgozóknak is és a szakszervezetnek is élnie kell ezekkel az eszközökkel.

— **Vannak-e napjainkban az igazgatóságon érdekvédelmi gondok?**

— Vannak. Mint már említettem, számtalan szakszervezeti és vállalati fórumon az igazgatóság mint egység jogos vagy jogtalan támadásnak van kitéve létszámát illetően, az üzemek képviselői részéről. Sajnos ezeket a támadásokat a felsőbb szakszervezeti szervünk és a vállalati vezetőink is minden kritika nélkül elfogadják, olyannyira, hogy erre a nyomásra egy radikális létszámcsökkentést terveznek az igazgatóságon, reális feladatmeghatározás és tevékenységvizsgálat nélkül.

— **És ezt nem tartja helyesnek?**

— Így, ahogy tervezik, nem. Ismerem a Mecseki Szénbányák kritikus helyzetét, termelési problémáit, tervteljesítését, költséghelyzetét. Ilyen körülmények között minden kívülálló azt gondolja, hogy ha a központ létszámát radikálisan lecsökkentik, azzal minden probléma megoldódik. Nem oldódik meg. Azt a szakszervezetünk sem mondja, hogy nincs szükség esetleges személycserékre, a létszám átcsoportosítására. Ezt egy vizsgálatnak kell megelőznie, és akkor még az is kiderülhet, hogy egyes területeket még meg is kell erősíteni. Egy in-

terjú keretében nem lehet kifejtteni egy nagyvállalati központ felelősségét, irányító tevékenységét, hasznát a vállalatra nézve, de az azt hiszem, garancia lehet a vállalat dolgozóinak, hogy egy ilyen potenciális szellemi központ, szellemi tőke csak hasznára lehet a vállalatnak. Nem törvényszerű, hogy csak káros tevékenységet végeznek ezek a dolgozók.

Egy példát hadd mondjak, de akada több is.

Nem túlzok, ha azt mondom, hogy olyan ügyintézőink, akik kevesebbet keresnek, mint egy csillás, tevékenységük során több 10 milliós forintot hoznak a vállalatnak évente, csak azért, mert külső vállalkozóink számláit, árait ellenőrzik.

— **Lát-e valami kiutat az igazgatóság létszámhelyzetének megoldására?**

— Kérem, a vállalatvezetés feltett szándéka, hogy végrehajtsa a létszámcsökkentést. Ennek ismeretében bizalmi testületi ülésre meghívtuk a vezérigazgatónk, Csethe Andrást, aki a testület előtt megerősítette ezt a szándékát, de azt is elmondta, hogy az osztályok vezetői indokolják meg a létszámcsökkentést és bizonyítsák be a létszám gazdaságos foglalkoztatását. Ha ez így is fog történni, akkor a vezérigazgató ezen bejelentésével egyet kell érteni.

Vizsont követeljük a felszabaduló létszámmal történő humánus gondoskodást — gondolunk a nyugdíjaztatására, a korengedményes nyugdíjba vonulás lehetőségére és arra, hogy ez a létszámleépítés tervszerűen legyen végrehajtsa, ne márról holnapra történjen.

Egy küzdőtér elnémult

Búcsú István-aknától

Az elmúlás mindig fájdalmas. Ha valakitől vagy valamitől búcsúnk, megfoghatatlan érzés keríti hatalmába az embert, még azt is, akinek talán nincs közvetlen kötődése mindahhoz, amitől elkészönnék. Amlután István-aknára kimondták az ítéletet, mint újságíró is másként látom az épület megkopott terméit, az oszlopokra függesztett versenytáblákat. Mintha a történelem lehetőségét sugározták volna felém. Bizonyára az, aki évtizedeken át szinte mindennap megfordult ennek az épületnek a falai között, önmaga elmúlását is átérzi. Minden bizonnyal Csethe András vezérigazgató számára is

nehéz volt az utolsó műszak előtti búcsúzás, hiszen bányász pályafutásának néhány esztendejét ő is ennek az üzemnek szentelte. Az a küzdőtér, amely verejtekkel áztatva hirdette időről időre az ember győzelmét a természet felett, elnémult.

István-aknán 1989. október 31-én este 10 órakor megszűnt a termelés. Elcsendesedtek a tárnák, leálltak a szállítoszalagok és ki tudja, mennyi időre álomba szenderültek a legendás fejtek. Azok a bányászok, akik néhány évvel ezelőtt még erre az üzemre tervezték a jövőjüket, új otthont keresnek. Van, aki továbbra is ennek a hiva-

tasnak áldozza erejét, s talán egészségét, mások új utakon kísérlik a boldogulást. Megint mások abban a reményben köszöntek el az aknától, hogy lesz még itt megújulás, felelednek egykor a vágatok, és mozgásba lendül a bányagépészet.

A beszüntetett akna dolgozóit Vasasra irányították, már csak a bányafenntartók dolgoznak tovább. Sokáig lesz még itt munka, hiszen a visszavonulást csak szervezeten lehet elvégezni, oly módon, hogy ne zárják le a visszatérés lehetőségét. Minden bizonnyal erre utalt Csethe András is, amikor október 31-én délután 14-kor így fejezte be mondandóját: A feszültségekkel terhes átmeneti időszakban jelentkező megpróbáltatások után, talán lesz még alkalmunk bizonyítani István-akna életképességét.

Varga J.

Elbocsátva az Ipari Minisztériumtól

A Tanbánya önálló útra lép

Bár az üzemvezetői értekezleten a vállalati vezetés tényként jelentette be a Mecseki Tanbánya Szénbányákhoz való csatolását, azért sokan kételkedéssel fogadták a meglepő és váratlan hírt. Ezért megkérdeztük Major Gézát, a Mecseki Tanbánya főmérnökét az információ valóságjáról.

— Ebben az ügyben július 13-án tárgyaltunk az IpM-ben, ahol ismertették a miniszeri határozatot, mely szerint 1990. január 1-jétől a tárca alá nem tartozhatnak üzemek — mondja a főmérnök. — Szeptember 15-ig kell elnünk a felkínált lehetőségekkel, a teljes önállóság, a kft. forma, illetve az MSZB-hez való kapcsolódás közül választhatunk. Mi az önállóság mellett tettük le a voksunkat, a további működéshez azonban ki kell dolgozni a terveket, amiben számítunk a Tanbánya kollektívájára. Ebben a kérdésben konzultáltunk a szénbányákkal, akikhez továbbra is ezer szállal kapcsolódunk. A termelt szénünket továbbra is a vállalaton keresztül értékesítjük, a kisegítő tevékenységünkkel is az MSZB-t segítjük.

Fegyelmetlen műszakiak

Hiányos bányajárési naplók — szabálytalanságok a műszakjegyzésben

A vétkeseket felelősségre vonják

Meglepően sok szabálytalansággal találkoztak azok az ellenőrök, akik június 23-án és 27-én a vállalat széntermelő üzemében a bányajárások rendjét, a leszállási fegyelmet vizsgálták. Munkájuk eredményeként általánosan azt állapították meg, hogy a termelőegységek többségében hiányosak a bejegyzések. Különösen az igazgatósági szakemberek alkalmasszerű bányajárásainak a nyilvántartása hagy kívánnivalót maga után.

Összességében, a mulasztás mértékét is figyelembe véve, legnagyobb fegyelmetlenséget Petőfi-aknán tárt fel a kétnapos ellenőrzés. Ebben a termelőegységben nem ritka a valóságtól eltérő bejegyzés sem. Különösen a diszpécsernél vezetett bányajárési műszaknapló és a márkanapló között találtak szembetűnő eltérést. Többen június 23-án a márkanaplóba leszállást jegyeztek, ugyanakkor lámpájuk a helyén maradt. Közülük kettő a diszpécsernél vezetett nyilvántartásban viszont nem szerepeltek. Hasonló mulasztást

és szabálytalanságot tapasztaltak 4 nappal később, június 27-én is. Ekkor heten frattak úgy műszakot a márkanaplóba, hogy a diszpécsernél nem találták a nyomát a bányajárásnak. Voltak közöttük olyanok, akik június 23-án is szerepeltek a jegyzőkönyvben. Rádadásul kettőjükét 27-én 10 órakor frásztaluk mellett találták az ellenőrök, holott a márkanaplóban 9 óra 5 perckor leszállást jegyeztek be.

Az ellenőrzési jegyzőkönyvek alapján Csethe András vezérigazgató elrendelte a hiányszámok felszámolását és a szükséges felelősségrevonást. Az már az üzemekre vár, hogy tisztázzák, hol milyen vétség terheli az érintetteket.

Mindenesetre a Pécsi Bányüzem vezetője, Judt István kijelentette: amennyiben megállapítható lesz a jelzett személyek vétkessége, fokozott szigorral lép fel ellenük, mert mindenképpen szeretné megszüntetni a közmorálét sértő szabálytalanságokat.

Mentőöv a létszámcsökkenés?

Az eredeti határidőnél később készülnek el a fürdőépítéssel Petőfi-aknán

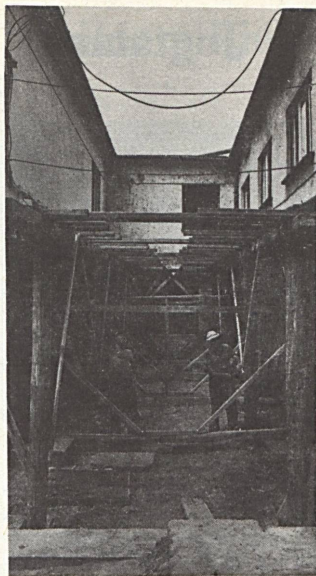
A Pécsi Bányüzem és a Vasasi Bányüzem összevonásának feltételei között meghatározó jelentősége volt annak, hogy az István-aknai termelés megszüntetése után Petőfi-aknán biztosítani tudják-e 1700-1800 fő részére a megfelelő tisztálkodási körülményeket. E probléma megoldására mindenekelőtt a régi fürdőépület felújítása volt a legsürgetőbb, mivel az szolgáltatásában elmaradt az István-aknaitól. Második lépcsőben a régi irodaépület alsó szintjének átalakítását, illetve bővítését határozták el. Ez a mintegy 6 milliós beruházás 150 férőhellyel növeli majd a fürdőkapacitást. Az összevonásért felelős vezetők márciusban még úgy nyilatkoztak, hogy augusztus végére, illetve szeptember közepére elkészül a fürdő felújítása, sőt a teljes kapacitás a dolgozók rendelkezésére áll. A vállalat beruházási osztályán elmondták, hogy a régi irodaház alsó szárnyának átalakítására, illetve a bővítésre vonatkozó tervek elkészítését a MÉV tervezőire bízták, mert az új irodaépület tervezésénél már jelentős tapasztalatokat szereztek. Így a tervek ők tudták a leggyorsabban szolgál-

tatni. Az építési munkákra több cégtől is kértek ajánlatot. A legkedvezőbb feltételeket az Építési Üzem kínálta. A régi fürdő felújítását is ők végzik.

Sajnos a márciusban megígért határidőre egyik munka sem lesz kész. A beruházási osztály a 150 férőhelyes fürdőre vonatkozó megrendelést már június 13-án elküldte az Építési Üzemnek. A kivitelező azonban az egy hónappal későbbi keltezésű visszaigazolásában a szóban megígért szeptember 15-i határidő helyett a november 30-at jelölte meg a munkák befejezésére. Ez az időpont ellentmond annak a programnak, amely szerint október 31-ig István-aknáról, a fenntartó személyzetet kívül, valamennyi dolgozót Petőfi-aknára irányítanak át. A határidő módosításáról, illetve annak várható következményeiről az Építési Üzem vezetőjét, Kunnert Frigyes, illetve a Pécsi Bányüzem főmérnökét, Nyers Józsefet kezdtük meg.

Kunnert Frigyes:

— A bányüzemekhez hasonlóan mi is létszámhiánnyal küszködünk, emiatt lassabban tudunk dolgozni a

tervezettnél. Ezt a gondunkat bér-munkával igyekszünk áthidalni. Mindemmellett október 31-re elkészülünk a régi fürdő felújításával, november 30-ra a beruházásból épülő új fürdőszárnyat is átadjuk.

Nyers József:

— Nagy szükségünk lenne máris az István-aknai létszámra, de a fürdőfelújítás, illetve az új fürdő kialakításának csúszása miatt nem tudjuk valamennyi dolgozót áthozni. A feszültséget valamelyest enyhíti, hogy a tervezettnél nagyobb mértékben csökkent a Petőfi-aknai fizikai-ak száma.

V. J.

Egy elmeddülés története

Ahogy mondani szokták: a hír igaz, csak nem úgy, ahogy hallottuk, miszerint Komló Bányüzemben tiszta kőben hajtottak egy fejtést több héten keresztül. Erről kérdeztük Muhel Illés lapos területi főbányamestert.

— A K-III. koncentrációban levő VIII. szinti 12/1 telepi frontfejtéssel valóban voltak problémák — hallottuk Muhel Illéstől. A 103-as számú csapat kezdett itt dolgozni, miután május végén az előkészítő munkák befejeződtek. A 180 méter fronthomokkal bíró munkahelyen a június eleji indulástól kezdve, két hónapon keresztül nem volt gond a termeléssel, átlagosan napi 900 tonnát hozott, 36-37%-os hamutartalommal.

Július végén már jelentkeztek a bajok. A fejtésben, a szállító vágatáról kezdődően 50 méter hosszban nagymérvű vető jött be. Az el-meddült szakasz sorsára gyors döntés született, ami csak a használ-

hatatlan rész kiiktatása lehetett. Ezért a fejtés 70. sorától mezőben haladó szállítógáttal üzemeltették a munkahelyet, s az alsórészt „ledobták”. S hogy a hazafelé haladó technológiát mihamarabb visszaállítsák, két vágathajtó csapat kezdett dolgozni. A 60 méteres csapás- és az 50 méteres harántvágat szeptember 20-ra készült el, s azóta a munkahelyen 130 m-es fronthomokkal újból zavartalanul folyik a termelés.

S ami a pletykából igaz: a fejtés valóban üzemelt meddőben, de csak két pásztát mentek előre a kőben, amelyre azért volt szükség, hogy a szállítógáttal később állékony kőzetben legyen. Az eredmény a szakembereket igazolta, a 12-es telepi munkahelyről napi 800 tonnát bányásznak.

Jogtalanul kapott kitüntetést, jutalmat Kamenár András?

Alaposan felkorbácsolta a kedélyeket a Pécsi Bányauzemben Kamenár András, a nemrégiben nyugdíjba vonult vezető könyvelő ügye. Legalábbis ez derül ki abból a levélből, amelyet a helyi szakszervezeti bizottság nevében Kovács Mózes titkár írt a Mecseki Bányásznak. Meg más is.

Ugyanis a levél további részében ekképpen fogalmaz a titkár: „Tudomására hozom (mármint a főszerkesztő úrnak, a szerk.), ha a vállalat vezetői vagy az Önök döntése alapján a közlendőnket nem hozzák nyilvánosságra, megtaláljuk a módját annak, hogy a dolgozók tudtára jussanak.” Értjük a burkolt fenyegetést, s mi csak annyit szeretnénk ehhez válaszként tenni, s a szakszervezeti bizottság tudomására hozni: a szerkesztőségnek nem állt szándékában a testület véleményét „elfektetni”. Az abban foglaltak azonban súlyos vádakot tartalmaznak, mind a vállalat vezetői, mind a szakszervezeti testülettel szemben, éppen ezért kötelességünknek éreztük a dolgozók mindenoldalú tájékoztatása érdekében a másik fél véleményét is kikérni.

*

A Mecseki Szénbányák Pécsi Bányauzem Szakszervezeti Bizottsága felháborodva adja közre a Mecseki Szénbányák dolgozóinak az alábbiakat.

A Pécsi Bányauzem vezetőkönyvelője 1989. augusztus 31-én nyugállományba vonult. A vezetőkönyvelőt ebből az alkalomból a vállalat vezetése felterjesztette „Kiváló Munkáért” miniszteri kitüntetésre, amit az üzemi SZB úgy véleményezett, hogy a munkája alapján nem javasolja a vezetőkönyvelőt ilyen magas kitüntetésre felterjeszteni. A felterjesztésre ennek ellenére sor került, bányásznapkor a kitüntetést átadták.

A nyugdíjba vonuló természetesen megkapta az egyhavi alapfizetését és a jubileumi jutalmat is, amit a munkában eltöltött időtől függően a kollektív szerződésünk biztosít minden dolgozónknak. A fentiek mellé vállalatvezetői döntés alapján még 50 900,— Ft bruttó jutalmat is átadtak, amivel már

messzemenőig nem tudunk egyetérteni.

Nem fogadjuk el, azért mert a jutalmazás kérdésében a szakszervezetnek egyetértési joga van és bennünket meg sem kérdeztek, csak október 10-én jutott tudomásunkra a visszavonhatatlan tény és így nem tudtuk megakadályozni a kifizetést.

Szakszervezeti Bizottság megbízásából

Kovács Mózes
szb-titkár

*

A Pécsi Bányauzem szakszervezeti bizottsága által közöltekhez a következő észrevételek tetsem.

Kamenár András vezetőkönyvelő miniszteri kitüntetésre történő javaslatával az üzem vezetője, a szakszervezeti főbizalmi és bizalmi egyetértett. Az üzemi Szakszervezeti Bizottság a kitüntetés odaítélését nem javasolta. A bányásznapki kitüntetések összesített vállalati felterjesztését a vállalati Szakszervezeti Bizottság is aláírta, mely úgy tekinthető, mint a vállalati felsőbb szintű szakszervezeti szerv egyetértése.

A levélben szerepel, hogy Kamenár András nyugdíjba vonulásakor 50 900,— Ft bruttó jutalmat kapott. Lényegesnek tartom a vállalat eddigi gyakorlatát megismertetni a nyugdíjba vonulóknak prémium elbírálását illetően. Az évközi nyugdíjazások során a prémizált dolgozók esetében az eddigi gyakorlat az volt, hogy a dolgozó részére kitűzött prémium arányos részét a leszámolás napján — méltányossági alapon, függetlenül a teljesítés mikéntjétől — részére jutalomként vagy prémiumként elszámoltuk és kifizettük. Kamenár András 1989. augusztus 31-ig dolgozott a vállalatnál, a számára kitűzött éves prémium időarányos része került jutalomként kifizetésre. Hangsúlyozni kívánom, hogy nem egyedi, személyes elbírálásról van szó. A nyugdíjba vonuló

dolgozók méltányos premizálási elbírálása, úgy vélem, humánus magartás.

Az üzemi Szakszervezeti Bizottság felvetése alapján fontosnak tartom, hogy a jövőben az ilyen jellegű döntéseknél a vállalat illetékes szakszervezeti és gazdasági vezetői körültekintőbben járjanak el.

Csethe András
vezérigazgató

*

Sarkadi Kálmán, a vállalati szakszervezeti bizottság titkárhelyettese elmondta, hogy a bányásznapki kitüntetések összesített előterjesztését — Jambricsek József titkár távollétében — a testület nevében ő írta alá. Akkor nem volt tudomása arról, hogy a Pécsi Bányauzem szakszervezeti bizottsága nem értett egyet Kamenár András kitüntetésével, mert erről az üzemi szb-től nem kaptak tájékoztatást, holott ez kötelességük lett volna. Sarkadi Kálmán még hozzátette, hogy az Mt. V. 2. §-a szerint „A szakszervezet egyetértése szükséges a dolgozó b) miniszteri vagy magasabb szintű kitüntetésre vonatkozó javaslatával, valamint jutalmazása...” esetében. d) „... Ha az intézkedésre a munkáltató magasabb egységének vezetője jogosult, a bizalmival (főbizalmival) együtt tett javaslat alapján az említett egységnek működő szakszervezeti szerv egyetértése szükséges. Egyetértés hiánya esetén a munkáltató felsőbb vezetője és szakszervezeti szerve együttesen dönt.”

A titkárhelyettes sérelmesnek tartja, hogy az aláírásra átadott 58 kitüntetési javaslat aláírásakor a személyzeti osztály nem hívta fel a figyelmüket, hogy Kamenár András esetében az üzemi szb elutasította az előterjesztést. Ő a vezérigazgató(-helyettes) és a személyzeti vezető után írta alá a felterjesztéseket. Sarkadi Kálmán is egyetértett a vezérigazgató fentebb közölt válaszával utolsó bekezdésében írt véleményével.

A lengyelekre szükség van

A fejtésekből fogynak az emberek

Bármennyire is várják a Mecseki Szénbányáknál a megyében felszabaduló munkaerő ideáramlását, ez még nem tapasztalható. Ezt példázza Komló Bányüzem fogó munkásgárdája is, amely idén több mint 300 fővel csökkent, ebből sajnos 250-en a föld alatti munkahelyekről hiányoznak.

Néhány szó a fizikaiaknál „vöröspoztóként” számontartott adminisztratív állományúak létszámáról. Az 1985. január 1-je óta — ekkor volt az üzemösszevonás — időszak alatt 557-ről 396-ra csökkent a szám.

Fenyvesi Rajmund, a személyzeti és szociális osztály vezetője szerint a tragikus létszámhelyzet — a jelen lehetőségei ismeretében — csak a lengyel munkaerő egyre jelentősebb foglalkoztatása segíthet. Bár ez komoly anyagi megterhelés, és a kormány e célra szánt rubelfedezete is bizonytalan, de mégis kell, mert a működőképességhez szükséges a több mint 370 lengyel munkás.

Bár minden munkaerő prognózis ellen szól, mégis az igazsághoz tartozik, hogy idén a „kapunál” jelentkezők közül 267 embert lehetett felvenni, a tavalyi mintegy 800-zal szemben. És a MÉV-től is ez ideig csak 8–10-en jelentkeztek Komló Bányüzemben.

A munkaerőgondok enyhítésére, a lengyelek esetleges kiváltására a jelenlegi termelési struktúra radikális reformjára van szükség. Ám az ilyen irányú törekvések — amelyek jól láthatóak az új gazdasági tervekben — megvalósításának gátat szab, hogy több mint félezer a csökkent munkaképességű dolgozó és szinte elképesztően magas „bumlisállományt” kell eltartani. Fél év alatt több mint ezer volt az igazolatlan műszakok száma, bár megjegyzendő, hogy tavaly ugyanebben az időszakban ennek háromszorosáról számoltunk be...

Összességében az aktív dolgozók

között mintegy 45–50 százalékos a kieső létszám — köszönhető ez a még mindig érvényben levő táppénzrendeletnek is. S kommentár nélkül hadd álljon itt, hogy vajon milyenek lehetnek az eredmények: 2000 föld alatti dolgozóból csak 1000–1200 veszi fel a márkát.

Az üzem kényszerhelyzetben van, ilyenkor szigorú fegyelmi eszközök-höz kell nyúlni. Bevezették a rendszeres betegellenőrzést, és jó néhány fegyelmi eljárás indult dolgozókkal és vezetőikkel szemben, több aknással leváltására is sor került.

S mi várható a jövőben? ... A komlóiak továbbra is reménykednek, hogy a MÉV „halála” után jönnek a bányamunkára alkalmas emberek, és lassan-lassan a megyében megjelenő szabad munkaerő is megjelenik Zobákon a munkakönyvvel.

— Kő —

Valami van... de még nem tudni, mi

Szépreményű külkapcsolatokról adunk tájékoztatást az ősz elején, amikor a Központi Gépüzem és a Salzgitter nyugatnémet cég tárgyalt és kötött szerződést markolókanalak bér munkában való gyártására. Az akkori tudósításban szerepelt, hogy a különlegesen precíz szakmunkák mesterfogsáinak tanítására NSZK-beli vendégek érkeznek. Nos, ők már vissza is utaztak és a Központi Gépüzem is legyártotta és kiszállította az öt mintadarabot. Ám semmilyen hivatalos (és írásos) visszajelzést nem kaptak partnerüktől a minőségre.

Mindezek ellenére a komlóiak a már lekötött további 12 db markolókanál gyártását végzik a terveknek megfelelően, s ebből nyolc db-ot november 20-ig kiküldenek a tókéi vállalatnak.

Dollármilliók

— szellemi exportból

Körülbelül olyan ritmusban hadlandak a dolgok a „kapitalista érában”, mint ahogy a Mecseki Szénbányák „dél-koreai kapcsolata” fejlődik. Nyár elején a Távol-Keleten még azt sem tudták, hogy eszik vagy isszák ezt a vállalatot, ám az őszelőre már a második tárgyaláson is túlvoltak a szakemberek.

Az itt járt 14 tagú küldöttség az airbreakeres technológiára volt kíváncsi, hiszen odahaza náluk a süfirtellevegős puskán kívül minden rendelkezésükre áll. A Hyundai cég menedzsere, Sang Hoon Lee által vezetett csoport a kétszeri bányajárás során kedvező tapasztalatokat szerzett a berendezésről, és az ázsiai fejlesztési, közgazdasági szakemberek a szellemi termék exportjáról sokat ígérő tárgyalásokat folytattak az MSZB és a Nikex képviselőivel.

Több variáció elképzelhető az alkalmazásra — egyedi bányáktól a délkelet-ázsiai hasznosításig — azonban annyi már biztosnak látszik, hogy milliós nagyságrendű (dollárban!) üzlet várható.

— Kő —

Bányászok, előfizetőink!

A Mecseki Szénbányák válságos időszakot él át. Belső és külső ellentmondásoktól terhes világban élünk, amelynek feldolgozására jelen pillanatban nincs még perspektivikus lehetőségünk. Fokozottan érvényes ez a kitermelő iparra, amelyben hosszú időn keresztül előkelő helyet verekedett ki magának a szénbányászat. A fénykorban büszkén emlegették a „hős” bányászokat, akik nap mint nap a természet vad erőivel vívott csatában érdemelték ki ezt a nemes jelzőt. Pedig ti, föld alatt dolgozók, már akkor is tudtátok, a bányászatban nem hősökre van szükség, sokkal inkább biztonságra, tisztességes megélhetésre. Sokan közületek szenvedélyesen szeretitek e szép, nagy szavakat használva, embertformáló szakmát, s most, hogy bányabezárásokról, leépítésről hallotok nap mint nap, értetlenül kapkodjátok fejeteket: mi történt, miért hibáztat benneteket a társadalom néhány elhibázott döntésért? Pedig jelenleg is tudatában vagytok annak, hogy amit ma nehéz, fáradságos munka alapján kitermeltek, arra szükség van, ha nem is bármi áron.

Mert azért támogatói vagytok a piaci megmértetésnek, még annak is, ha tisztességes felmérésekkel, összefüggések nyilvánításával bebizonyítjuk: munkahelyetek fenntartása veszteséges, ezért megszüntetendő, de ehhez azt követeltek, a döntéshozók gondoskodjanak megélhetési lehetőségről, a családok ne szenvedjen a drasztikus életszínvonal-romlástól, romló egészségetek után is megkapjátok járandóságaitokat.

Minden ellenkező híreszteléssel szemben a Mecseki Szénbányák jogutód nélküli felszámolása nincs napirenden. Folynak ugyan vizsgálatok, javaslatok is születnek, hogyan lehetne az irányítást és a termelést hatékonyra tenni, lehet, hogy már jövőre nem ilyen formában fog tevékenykedni a vállalat, de az itt termelt szén nagy részére még hosszú időn keresztül szüksége lesz az országnak, hiszen — ha más nem — az erőművet el kell látni fosszilis energiahordozóval.

A belső és a külső összefüggések, összekuszált viszonyainak megértéséhez sohasem volt nagyobb szükségetek a tájékoztatásra, helyzetek, lehetőségek alaposabb megértéséhez információkra. S ehhez itt, a vállalaton belül nyújt segítséget a speciálisan mecseki bányászközösségekhez szóló üzemi újság, a Mecseki Bányász.

Most eljött az előfizetések ideje, kérünk benneteket: olvassátok továbbra is újságotokat, hiszen a Mecseki Bányász hozzátok, rólatok szól.

Nagyjából tudjuk, ismerjük kifogásaitokat: a lap túlságosan vezetőcentrikus, „rázós” ügyekben nem foglal állást, mert nem merjük vagy nem akarjuk megírni a visszasságokat. Nem akarunk, nem célunk a manapság egyre inkább elburjánzó, csupán „szenzációkkal” olvasótábort kialakító sajtógyakorlatot követni, mi a tisztességes, az eseményeket, összefüggéseket minden oldalról feltáró tájékoztatásnak vagyunk hívei, mert meggyőződésünk, hogy olvasóinknak, az itt dolgozóknak ilyen elvek következetes megtartásával tesszük a legjobb szolgáltatást. Nem élünk abban a lila ködös illúzióban: mi vagyunk a leg-tökéletesebbek, munkánkban nagyon sok még a javítanivaló. Az egyoldalú vezetői függésen már az elmúlt évből lazítottunk, s ebben — bármilyen hihetetlennek tűnik — partnerre találtunk a vállalat jelenlegi felső vezetőiben. Nincs cenzúrázás, nincs témák letiltása, de van szerkesztői felelősség, a tények tisztelete.

Szolgáltatásaink sokrétűek. Azon túl, hogy megpróbáljuk a széles körű tájékoztatást nyújtani a vállalat életéről, továbbra is foglalkozni kívánunk a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges információk, a dolgozók nem jelentéktelen rétegét érdeklő sportesemények közlésével, valamint hirdetésekkel is. (Hirdetési díjaink: apróhirdetés szavanként 7 forint, keretes hirdetés milliméterenként 10 forint, gyászjelentés soronként 40 forint, közületeknek 100 forint, elveszett tárgyak szavanként 10 forint.)

Fizsed elő tehát a Mecseki Bányász! Változatlan előfizetési díj (lapszámonként 4,60 forint), változatlan megjelenés!

A szerkesztőség

Közös cél: a mozgalom egysége

A szocdem „felmelegíti” kapcsolatait a szakszervezetekkel

A Szakszervezetek Országos Tanácsa és a Magyarországi Szociáldemokrata Párt képviselői szeptember 22-én együttműködési megállapodást írtak alá. Erről közös közleményt adtak ki. A megállapodás egyik legfontosabb pontja, hogy mind a SZOT, mind az MSZDP fontosnak tartja a magyar szakszervezeti mozgalom egységének megőrzését, ugyanakkor a SZOT képviselői kifejtették, hogy szövetségesüknek tekintenek minden olyan társadalmi mozgalmat és pártot, amelyek politikájukkal következetesen képviselik a munkavállalók, illetve a bérből és fizetésből élők érdekeit. Ezen a megbeszélésen részt vett Kovács Mózes, az MSZDP választmányának tagja is, aki munkahelyén, a Pécsi Bányauzemben választott üzemi szakszervezeti titkárként dolgozik.

— Sajnos még nem sikerült olyan mértékben elfogadtatni magunkat a nyilvánossággal, hogy befolyásolni tudjuk az emberek tudatát, gondolkodását az általunk képviselt programnak megfelelően. A SZOT-tal kötött megállapodás mérőföldkő lehet, mert végre szabad teret kapunk programjaink közlésének a Népszaván keresztül. Talán ezután már a többi újság is jobban ránk figyel.

— *Fontos pontja a megállapodásnak a szakszervezeti egységre való törekvés, aminek egyáltalán nem jó példája a Pécsi Bányauzem, ahol csaknem darabokra akarták szedni a mozgalmat.*

— Az a legnagyobb probléma, hogy a mozgalom elvesztette tekintélyét, s hogy vezetői elszakadtak a tömegtől. Sok az olyan funkcionárius, akik nem alkalmasak a feladatra, s ezért nem élvezik a dolgozók bizalmát. Másik ok, hogy a vélemények megfogalmazásánál a mozgalom vezetői nem támaszkodtak megfelelő mértékben a szervezett dolgozók javaslataira, észrevételeire.

— *Úgy tudom, az üzemben önt is ezzel vádolják.*

— Igen, de ezek csak szölamok, senki nem tudja bizonyítani, mire alapozzák az állítást. Meggyőződésem, hogy egy szakszervezeti vezetőknek rendelkeznie kell akkora felkészültséggel, szelektáló képességgel, hogy objektívan próbálja értékelni a körülményeket, és a dolgozók érdekeinek védelmében egy letisztult, határozott véleménnyel álljon a nyilvánosság elé. Az alacsony szintű képtelenség, hogy valamenyi javaslatot tovább vigyünk, mert abból káosz lenne. Így aztán mindig lesznek olyanok, akik elégedetlenek a szakszervezettel.

— *Hogyan tudja összeegyeztetni a szociáldemokrata pártban és a szakszervezetben viselt funkcióit?*

— Én semmi ellentmondást nem találok ebben, mert mindkét megbízatással a dolgozók érdekeit kívánom szolgálni. A Szociáldemokrata Párt nagy hagyományokkal rendelkező munkáspárt, amely a történelemben szinte mindenkor nagyon közel állt a szakszervezeti mozgalomhoz. Ezt a hagyományt nekünk is támogatni kell a munkásakarat érvényesülése érdekében.

— *Alkalmasak-e erre a mozgalom jelenlegi vezetői, funkcionáriusai, aktivistái, hiszen ma is megvan a gazdasági vezetőkkel szembeni függőségi viszony?*

— Meggyőződésem, hogy azok a vezetők, akik bátran ki mernek állni a dolgozók védelmében és jó ügyet szolgálnak, megtalálhatják a módot arra, hogy megvédjék magukat. Persze az is feltétel, hogy olyan vezetők irányítsák a mozgalmat, akik nem a fizetési boríték tartalmához méretezik a mozgalom érdekében kifejtett energiát, hanem elkötelezettségből végzik munkájukat. Azt, hogy ki tartozik az egyik, ki a másik típushoz, a dolgozók nagyon hamar észreveszik.

V. J.

Szűkülő belső megrendelés, gyarapításra váró külső piac

A „bércsata” vesztese (még) eredményes

Aki álva marad, az meghal — fogalmazhatnánk meg kissé sarkosan a ma gazdálkodási körülményeit. A változó, egyre inkább piacra orientált működésben, a hagyományos, „bombabiztosnak” tűnt struktúrák látványos összeomlásakor, aki nem tudja felvenni az új ritmust, az minden valószínűség szerint eltűnik a „süllyesztő”-ben. Ezen sóté gondolatok megfogalmazódtak a Mecseki Szénbányák Központi Gépüzeme dolgozóinak fejében is. S a változások „veszélyekkel terhes útjára” léptek.

Amíg régebben a belső szolgáltatásokból származó jövedelmek, valamint a külső árbevételek aránya 70:30 volt, ez mára megfordult, és most az új piacokról csordogáló bevételek a fontosabbak.

A társüzemi szolgáltatások korábbi 100 millió forintos nagyságrendje 60 millióra csökkent, és ezen belül intő jel, hogy a cseregép javítások jelentős fogyásra mellett a tervezett és beakumulált nagygépjávitás a cca. 30 millió Ft nagyságról a nullára csökkent!

Bár az árbevételes tevékenységek növekedésén belül jelentősen emelkedett a bér-munkák teljesítése, mégis az üzem az első félévés tervtől közel 6 millió forinttal elmaradt. Ami biztató lehet, az az, hogy a jobb költség-, energia- és bér-gazdálkodás következtében a tervezett 2,8 millió forintos üzemi eredményt 2 millió forinttal teljesítették túl.

Ebben a kritikus időszakban — a vállalat többi üzeméhez hasonlóan — a Központi Gépüzemnek is a létszámhelyzet volt az Achilles-sarka. A szakembergárda lassú elfogyása kényszerpályára terelte őket. A legnagyobb értékeket hozó munkákra kellett „kíméletesen” a munkaerőt. „Ad hoc” brigádok alakultak, de ezekben az „elit” csapatokban is jelentkezett a méltányos fizetés problémája. Érdemes elgondolkozni azon, hogy egy 10 éves munkatapasztalattal rendelkező szakember (pl. lakatos, hegesztő) alaphétben 7-8 ezer forintot keres havonta, s ilyen jövedelemszinten a „bérversenynben” az üzem rendre alul marad a környékbeli riválisokkal szemben.

A több évtizedes munka elismerése

Bányászaink kormánykitüntetése

Bronz fokozatot kaptak

Előző számunkban bemutattuk a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa által, a 39. bányásznap alkalmából gyémánt, arany és ezüst fokozattal kitüntetett munkavállalóinkat. Ezúttal azoknak a nevét ismertetjük, akik a Bányász Szolgálati Érdemérem bronz fokozatát vehették át. Erre az elismerésre azok voltak érdemesek, akik tízéves föld alatti, illetve 15 éves folyamatos külszíni munkavisztonnyal rendelkeztek. Következő számunkban a Bányamentő Szolgálati Érdemérem arany, ezüst és bronz fokozatúak nevét adjuk közre.

10 éves föld alatti munkáért

KOMLÓ Bányászület: Angyal János v. jár., Antus István v. jár., Acs Sándor v. jár., Balázs László körletvezető, Barbarics Tamás vasútép., Behán József v. jár., Bóka József v. jár., Bóra László s. v. jár., Buni István mozd. szer., Czukor András csatlós, Dömse Ferenc s. v. jár., Dudás Szilveszter v. jár., Fejes Ferenc csillés, Finta József v. jár., Fónai Imre v. jár., Gerencsér Attila s. v. jár., Gothár László aknász, Götzér Ádám lakatos, Gyuris Mihály v. jár., Hajdu Kálmán v. jár., Harsányi István lakatos, Herbert Bálint v. jár., Herczeg Rudolf v. jár., Hock Zoltán diszp., Hollósi Tibor lakatos, Horváth István lakatos, Imre József v. jár., Kalányos Sándor csillés, Katona Imre József v. jár., Kiss Antal Lajos v. jár., Kiss Sándor mozd. vez., Kisfali Attila Sándor v. jár., Klárik István v. jár., Kovács Sándor v. jár., Kökény Ferenc v. jár., Kudor András lakatos, Laki István v. jár., Lovas Mihály s. v. jár., Lukács Sándor András lakatos, Magyar Tibor s. v. jár., Marosán László lakatos, Martin Ferenc v. jár., Márki Ferenc lakatos, Móczár József gépkez., Nagy István segédm., Németh László vonatind., Orsós Sándor v. jár., Orsós Vince csillés, Pallós Péter gázkit., véd. megb., Pányi László fürdőkezel., Péntes István v. jár., Pince Árpád v. jár., Rácz János v. jár., Ruszev Mátyas v. jár., Simon János mozd. vez., Spielmann József Ferenc v. jár., Stefek Csaba mozd. vez., Szantner István v. jár., Szekeres Károly v. jár., Széll Béla aknagép., Szilágyi László v. jár., Sztankó Lajos s. v. jár., Takács Attila György v. jár., Tamás Ferenc v. jár., Torba László József v. jár., Tóth Bálint László v. jár., Varga Ferenc v. jár., Vass József v. jár., Vida Zoltán gázkit. v. aknász, Villányi János csillés, Vrászlai Ferenc bányamérő, Wolf József v. jár., Zimmer János v. jár., Tóth Attila v. jár.

PÉCSI Bányászület: Bogdán István v. jár., Bogdán János v. jár., Bocz József fa. mozd. vez., Horváth Ferenc v. jár., Jancsó József s. v. jár., Kisasszondi Ferenc főbányam., König József sz. felv., Kovács József m. vez., Kocsis Pál művezető, Lenté Imre v. jár., Markó Lajos v. jár., Nyitrai László v. jár., Németh Zoltán s. v. jár., Papp Sándor csillés, Sáfrán György v. jár., Szekeres Attila v. jár., Tóth Csaba s. v. jár., Cser Gyula gépkezelő, Dó-

csi József 2. aknaf. v. jár., Egresi Sándor 2. bányács., Farkas Sándor 14. v. jár., Gócza János s. v. jár., Jughász János v. jár., Kovács István 191. száll. csatlós, Kirics László száll. gépész, Kiss Róbert v. jár., Molnár Attila v. jár., Olajos Mihály aknakisztató, Papp László 37. v. jár., Riba Lajos 2. v. jár., Sipos Gyula 6. v. jár., Strobán István v. jár., Tavali Mátyás v. jár.

ÉSZAKI Bányászület: Csöke László v. jár., Gyorsok Tibor v. jár., Jakab György csillés, Kelemen Márton v. jár., Kisgyanó István csillés, Kovács Károly aknász, Özse Ernő v. jár., Szabó László v. jár., Szűcs Ferenc csillés, Vorgrümler Zoltán v. jár., Wieder István v. jár., Zámbo György csillés.

SZÉNELŐKÉSZÍTŐ ÜZEM: Kovács Ferenc nyomvonalbejáró.

VILLAMOS ÜZEM: Göncz Csaba fa. vill. szer., Mattburger Zoltán fa. vill. szer., Storz Antal fa. vill. szer., Tihanyi László fa. vill. szer., Wágner János műszerész.

SZOLGÁLTATÓ ÜZEM: Szokola János portás.

MECESEKI TANBánya: Bódi Imre fa. lakatos, Horváth Zoltán főcsatlós, Pölöske Zoltán b. kőműves.

501. SZ. CSIZMAZIA Gyula IPARI SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET: Hegedűs Ottó v. jár.-szakoktató.

15 éves külszíni tevékenységért

KOMLÓ Bányászület: Ambrus László diszp., Baán Lászlóné társ. biz. üi., Bertus József heg., Boros István vízvez. szer., Bugyi Sándor eszterg., Czimbó Lászlóné számv. vez., Csordás Attiláné pénztáros, Firkó János művez., Fóris Erika műsz. rajz., Hermesz Antal lakatos, Hermusz József bm. műsz. Januscheck Gyuláné géprő., Kovacsics Vilmos írnök, Lakos János lakatos, Lakos Jánosné műsz. j., Németh István eszterg., Oláh Imre lakatos, Parrag Károly főmérn. h., Parragi Géza lakatos, Tuma Csaba lakatos.

PÉCSI Bányászület: Baros Ervin csillés, Czárt Zoltán s. v. jár., Géczy János kovács, Herczeg Tibor bérgezd. vezető, Kiefer Istvánné bérelés., Keszler János főművez., Keszerice Rudolfiné műszakjegyző, Magyar Árpádné SZTK-ny., Mag Zoltán v. jár., Rédei Rudolfiné tak. nő, Schaffer Imre ag. rak., Schiffler Károly üzemenrendész., Benkő Ferencné géprő., Bodonyi Lajos targoncavezető, Ig-

Kitüntető ünnepség a városi sportszarnokban. A Bányász Szolgálati Érdemérem bronz fokozatát vehette át Antus István v. jár. (Komló Bányászület), képközlő balról.

Schmidt Zoltán felv.

nác Mária takarító, Járányi Andorné pénztáros, Jakab Jánosné védőöltő-készítő, Kesztihelyi Irén bérelszámoló, Lukács József 20. lakatos, Polák Istvánné 3. takarító, Sánta Istvánné 6. terasztisztikus.

ÉSZAKI Bányáüzem: Ábel Jánosné márkakez., Guranits Béla kőműves, Keller István sm., Ropoli Gábor lakatos, Wiedner Józsefné sziv. kez.

Külfeljéti üzem: Banyai Géza főzervez., Békési Ádám autószer., Katona Józsefné pü. vezető, Hajas Jánosné felíró, Holósi Károly gépk. v., Kerekes Lajos dóz. vez., Kormány Zoltán gkv., Nagy Imréné takarító.

NAGYMÁNYOKI Brikettüzem: Balogh Jánosné takarító, Buzás György sm., Deák Ferenc kőműves, Dürr Tamás eszterg., Klem József brikettip. csop. vez., Kis István préskezelő, Kocsis Ferenc kőműves, Pálinkás József gépkész., Reisz Ferenc lakatos, Sárközi Józsefné társ. bizt. vez., Telesi Józsefné bérigazd. ea.

Szénelőkészítő üzem: Bodó István mozd. vez., Ferencsics István öntő, Franciáné Rákos Éva rakt. kez., Garábi János lakatos, Gál János eszterg., Harsányi Lászlóné laboráns, Kamocsai Lajosné laboráns, Takács Ferenc eszterg., Vörös Bene János targoncavezető, Piszter József targoncavez., Süti Józsefné portás, Tóth Gyuláné gépkész., Varga Józsefné takarító, Galambos Lajos műsz. fejl.

Villamos üzem: Deák János műsz., Finnai József vill. sz., Haffner János műsz. ber., Haffner Jánosné könyv., Hartal Jánosné lámpakez., Kiss Árpádné lámpakez., Papp Károlyné gépkész., Sipos István gépkész., Tanó Attiláné munkäu. nyt., Városi Lászlóné lámpakez., Vitéz Attila műszerész.

ANYAGELLÁTÓ ÜZEM: Bakos Gyula rakt. vez. h., Hohn Vilmosné gépiró, Pölöskei Ferencné munkaügyi ea., Rodják Zsuzsanna gépiró, Schäffer Józsefné gépiró, Balázs Jánosné gyutacsvizsgáló, Csányi József fűrészgépkész., Farkas Gyula autóvill. műsz., Gráber József autószerelő, Horváth Józsefné üzemőr, Iván Tibor fűrészelő, Kovács László rak. és száll. m., Krakó Attila tehergk. vez., Lovász Ferdinán tk. vezető, Markwarth Ferenc 3. autószerelő, Orsós István fürdőkezelő, Smányi Gyula autószerelő, Ujvári Mihály tk. vez., Vókó Józsefné fabemérő.

Központi gépüzem: Elter Dezső lakatos, Erszt Károly asztalos, Gaál Géza lakatos, Gábor Antal bet. m., Garai János lakatos, Hartainé Somogyi Ida munkaügyi v., Jahn János vill. szer., Krauth Zoltán eszt., Kungl János eszt., Molnár Imre lakatos, Németh József I. lakatos, Seres István lakatos, Seres Istvánné adm., Springer Antal kovács, Szabó László eszt., Várnagy Tibor heg., Vókó János vill. szer.

Építési üzem: Csík Imre lakatos, Földi János kőműves, Gál Mihályné sm., Jászai

László kőműves, Jakab Józsefné bércsop. vezető, Kovács Árpád kőműves, Lisztes Vendel gk. vezető, Miháldinecz György sm., Papp János 3. kőműves, Pék Imre építőip. gépész, Szita Imre üveges, Raposa Lajos melegburkoló, Solymos Lászlóné adm., Srp Gyula asztalos, Schneider József kőműves, Tamits Viktorné száll. ea.

SZOLGÁLTATÓ ÜZEM: Nagy Elekné takarító, Puskás Istvánné takarító, Orsós Ferencné V. s. m.

KUTATÁSI KÖZPONT: Friedmann Antalné terv és stat., Jelenszky János lakatos, Palotai Gyöző kut. ügyint., Simon István kut. ügyint.

IGAZGATÓSÁG: Árvai Antal műszaki elnök, dr. Garamvolgyi Kálmán osztályvez. helyettes, Gyöző Judit pénzügyi előadó, Hohner Nándorné iktató, Katymarac Bálintné gyors- és gépiró, dr. Kékes Ferenc osztályvez., Kocsanya Jenő műszaki szerkesztő, Kulcsár Lászlóné terasztisztikus, Nagy Csaba vill. szakági fóm., Nemes Istvánné tervelő, Sfik Józsefné gyors-gépiró, Szabados

Györgyné pénzügyi előadó, Szebényi Attila normatechnológus, Tóth Mária pénzügyi előadó, dr. Turza István osztályvez.-helyettes, dr. Turza Istvánné osztályvez.

Mecseki Tanbánya: Radó József szállító gépez.

Kórház-rendelőintézet EGY-SÉG üzemegészségügyi szolgálat, Komló: Gerge Istvánné üzemi ápoló.

Bányászati Utókezelő és Éjje-li Szanatórium: Littvai Attiláné nővér, Nagy Gáborné nővér.

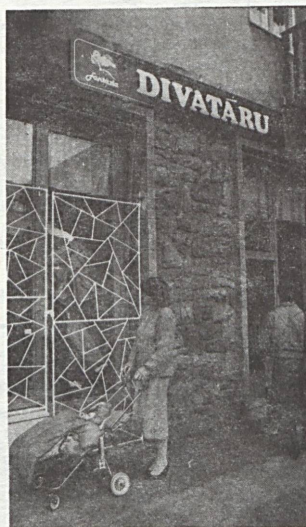
A Bányászati AKNAMÉLYÍTŐ VÁLLALAT bronz fokozattal kitüntetett munkavállalói: Bugyik Géza festő, Vándori András b. mérnök, Józsa Lajos gk. vezető, Buncsak Zoltán s. vájár, Rácz László vájár, Gyá-nó Zoltán aknász, Kundár Miklós s. munkás, Jancsó Sándorné s. munkás, Balogh István kőm., Kovács Zoltán 4. ács, Migliczi Mihály s. vájár, Ormai Sándor lakatos, Sabján Csaba csill., Rajnai József felt. gépmester.

Fantázia divatáru a kolónián

A fokozott érdeklődés hozta létre Komlón, az egyik legnagyobb bányászkerületben, a Petőfi téri Fantázia divatáru szaküzletet. Korábban itt rövidárut forgalmaztak. Az átalakítás nyomán szélesítették a választékot: gyermek- és felnőtt ruházati cikkeket is kínálnak.

Amint a vevők tapasztalhatják, a minőség javulásával együtt az árak igazán mérsékeltek. Ez azzal magyarázható, hogy bedolgozó rendszerben, házilag készítik a felsőruházati termékeket.

Hohn Jánosné cégtulajdonos eddig a Budapesti Iparművészeti Alkotóközösség komlói csoportját irányította. A vállalkozás megszűnése után továbbra is ő fogja össze a helyi erőket. A háziasztyonok egyedi tervezés alapján munkálkodnak. Ez adja a viszonylag olcsó árfekvést. A Fantázia kisiparos csoport az ország

Gazdag választék az új komlói szaküzletben
Gazdag választék az új komlói szaküzletben
Tóth László felv.

számos városába is szállítja a divatos holmikat.

— Igyekezünk mindig a szerezni megfelelő áruféleket bemutatni, értékesíteni. Most főként télicsített, bélelt gyermek- és felnőtt kabátot, nadrágot, szoknyát, farmer ruházatot kínálunk — mondta Hohn Jánosné.

-es tartalékok
bírtak velük

Komlói kosaras „henger”

A profécíák beigazolódnak. Így van ez a Komló Bányász kosaraslányainál is, akik két hete még „csak” ötből ötöt nyertek, s azóta nemcsak a hatodik, de a hetedik győzelem is megvan. Nem ígérkeztet sétamecsecsnek a székszárdi NB I-es tartalékok elleni találkozó, hiszen a tolnai „csikócsapat” is veretlen volt azidáig. Az első félidőben még csak 4 ponttal vezettek Megyeriék, ám a második 20 percen belül beindult a „komlói henger”. A következő „áldozat” a PVSK II. volt. A vasutasok fiataljai már a félidőben is csak a tisztes vereségben reménykedhettek. A magabiztosan játszó csapat az egyre érettebb Mitukkal az élen 33 ponttal verte a hazaikat.

EREDMÉNYEK:

Komló—Székszárd II. 75-36 (27-23). Mituk 14, Vámos 15, Megyeri 22, Czéder 7, Batánovics 10. Cserék: Kántor 5, Vogyicska 2.

PVSK II—Komló 47-80 (24-45). Mituk 19, Vámos 14, Megyeri 12, Czéder 2, Preloger 19. Cserék: Ujvári 8, Batánovics 4, Vogyicska 2, Kántor és Ungi.

Az utolsó forduló rangadót tartogat, a kék-fehérek a tavalyi még élvonalbeli ZTE-t fogadják november 18-án 15 órakor a Városi Sportcsarnokban.

„Feléltünk minden tartalékot”

„Karcúsodni” már csak a kimúlás árán lehet

Tizenöt éve még központi kérdésként kezelték a sportot. Hol voltak akkor még a megszűnő szakosztályok, a ténylegesen dolgozó élsportolók, a felszámlt klubok?! Ma a vég már nagyon közeli a Komló Bányásznál is, pedig itt azért történtek radikális (és népszerűtlen) változások.

A tények: tavaly a Bányász átvett minden munkaidőkezdésményes sportolót, és 5 évre a létesítmények üzemeltetését. Ehhez a Mecseki Szénbányák a korábbi 22 millió forintos költséggel szemben (1988-ban) 13,5 milliót biztosított. Idénre hosszú kötélfűzés után 6 millióban alapította meg az összeget. S a baj csőstül jön, mert a komlói vállalatok nagy része (pl. Carbon, Május 1., Cementipari, MOM) anyagi nehézségeire hivatkozva megszüntette a támogatást. Akkor, amikor az árváltozások, adórendszerbeli kedvezőtlen hatások 2,5 millió forintos többletkiadást jelentettek. Jó (rossz) példa, hogy a korábbi sportegyesületekre vonatkozó 10%-os közteher 43%-ra emelkedett. A 2,5 millió forintos állami támogatással szemben álljon itt a költségvetésnek történő jövedelmadó és SZTK 7,5 millió forintos tétele. A gazdasági érvágások következtében sportolókat kellett eladni, járműveket értékesíteni és növelni kellett a meléküzemági bevételeket. Felszerelést egész évben nem vásárolt a KBBSK, s az alkalmazotti létszámot is 30 fővel csökkentette.

„Feléltünk minden tartalékot. Az év végéig még 4-4,5 millió forintba van szükségünk” — olvashattuk az elnökségi beszámolóban.

— K6 —

**A DÉDÁSZ KOMLÓI KIRENDELTSÉGE dolgozókat alkalmaz
az alábbi munkakörökben:**

villamoshálózat-szerelő szakmunkásokat

**fogyasztói ügyintézőket közgazdasági szakközépiskolai
végzettséggel**

és pénzbeszedőket

**JELENTKEZNI LEHET Komló, Tompa Mihály u. 12. szám alatt a
kirendeltségvezetőknél.**

Pályázati felhívás

**a Mecseki Szénbányák Központi Gépüzem vezetőkönyvelői
munkakörének betöltésére**

Az üzem a Mecseki Szénbányák 350 főt foglalkoztató üze, mely gépkarbantartást, gyártást, szerelést végez.

A MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉNEK ALAPVETŐ FELTÉTELEI:

- közgazdasági egyetemi vagy számviteli főiskolai végzettség
- legalább 10 éves szakirányú tevékenység
- vezetői munkakörben szerzett legalább 3 éves gyakorlati tapasztalat
- erkölcsi feddhetetlenség.

Előnyt élveznek a bányászati területet ismerő, az új vállalkozási formákban jártas vezetők. A munkakört határozott idejű vezetői megbízással kívánjuk betölteni, mely többször is meghosszabbítható. MUNKABÉR megállapodás szerint.

A BEKÜLDENDŐ PÁLYÁZAT TARTALMAZZA:

- az eddigi munkakörök, tevékenységek felsorolását
- a jelenlegi munkahelyét, beosztását, munkaköri besorolását, jövedelmét
- szakmai, tudományos tevékenységét
- az új munkakörrel kapcsolatos esetleges elképzeléseit, terveit
- részletes önéletrajzt.

A pályázatot a Mecseki Szénbányák személyzeti és oktatási osztályára kell beküldeni (7629 Pécs, Komját Aladár u. 5.). — A pályázatot bizottság bírálja el. — A pályázat beküldési határideje: 1989. XII. 31. — A munkakör betölthető: 1990. március elsejével.

MECSEKI BÁNYÁSZ

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak lapja

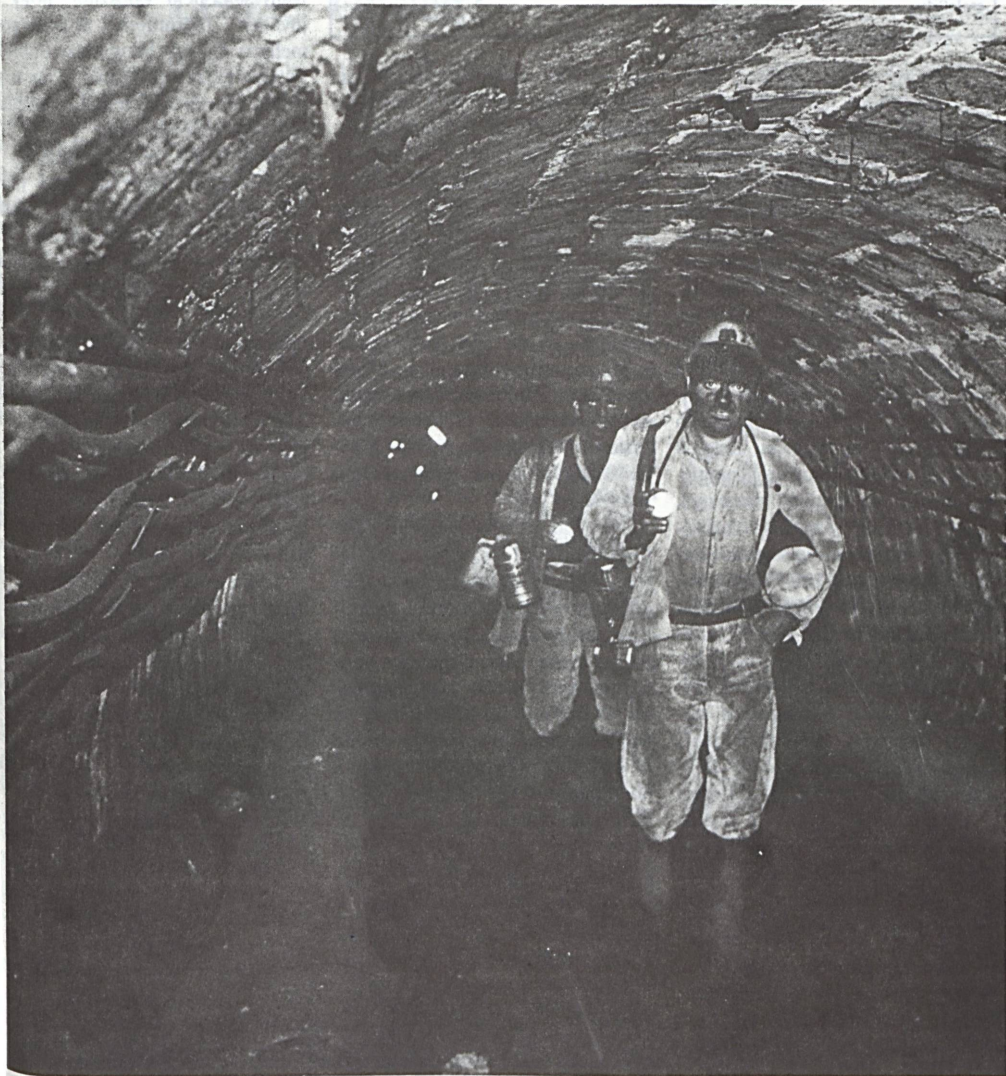
XXVII. évfolyam, 37. szám, 1989. november 30. Ára: 4,60 Ft

A TARTALOMBÓL

Az alkalmatlan vezetőket
le kell váltani
(5. oldal)

Káefték futószalagon
(7. oldal)

Miért felelős
a szakszervezeti bizottság?
(8. oldal)

Felkészülni a bezárásra?

(5. oldal)

Végveszélyben

Nehéz helyzetben van a magyar szénbányászat. Az utóbbi években össznépi harag zúdul rájuk, sok felelős beosztású döntéshozó előtt még mindig úgy szerepelnek, mint a költségvetési támogatások mértékellen felhasználói, a veszteségek gyártói, megkövült szervezeti felépítéshez mereven ragaszkodó, hajdani munkásmozgalmi éhharcosi szerepükben tetszleg munkásokkal rendelkező monopolszervezetek. Lehet, hogy igazuk van, ám a bányászszakma kiválóságait tömörítő szervezet, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület a szakma presztízsének védelmében tiszta vizet akar önteni a pohárba, s a hajdani dicsőségek elmúlása feletti siránkozás helyett, a jelenlegi gazdasági összefüggésekbe ágyazva dolgozzák ki saját koncepciójukat az ágazat helyzetével kapcsolatban.

Zúrzavaros árviszonyaink közepette vizsgálatuk homlokterébe természetesen a költségek kerültek. A kormány az adósságcspadát elkerülendő, világbanki feltételekhez igazodva megpróbálja leépíteni a vállalati támogatásokat. Éppen ezért vizsgálta meg angol elemző céggel a szénbányákat: ugyan már derítsék ki, hova tűntek el ezen vállalatoknál a mérhetetlen állami szubvenciók. A felmérés eredménye nem vált meglepetéssel járt: az angol szakértők mindenre kiterjedő elemzése azt mutatta ki, hogy a jelenlegi árak (100 forint gigajoule-onként az energetikai szekciónél, 160 forint a lakosságánál) a költségekhez viszonyítva túlságosan alacsonyak,ők a 120–135 Ft/gigajoule, illetve a 180–205 Ft/gigajoule árat tartanák indokoltnak. Ebbe viszont a kormány nemigen megy bele, félvén az inflatorikus hatásoktól, tervei szerint csak 6 százalékos termelői áremelést tart indokoltnak. (Hogy minek alapján számították ki a 6 százalékot, csak a jó ég tudja.)

Ha a kormány győzne e sajátos árkötélművészetben, az egyenlő lenne a hazai szénbányászat teljes csődjével, kivétel nélkül minden bányavállalat jövőre veszteségesse válna.

Ez viszont zavarokat okozna az energiaellátásban, s ez bizonytalan helyzetbe sodorná az amúgy is szakadék szélén tancoló gazdaságot. Mellesleg az angol szakértők által javasolt ár is csak ideig-óráig oldaná meg az ágazat gondjait, a rögzített ár csak elodázza a válságot, de semmiképpen nem oldja meg. Éppen ezért a magyar szakemberek azt javasolják, ne csak jelszavakban legyen piac, a szén ára is az állami szabályozás (pl. fenmaradna csökkentett mértékben a lakossági fogyasztói ártámogatás) mellett a kereslet–kínálat törvényei alapján határozódjon meg.

Nemcsak az ár az egyedüli gond a szénbányászat házatáján. Évek során, nem egy elhibázott beruházási döntés következtében óriási, 40 milliárd forintnyi adósságot halmoztak fel, amelynek visszafizetésére ilyen körülmények között képtelenek. Lehet persze azon rágódni, hogy ki vagy kik hozzá nem értése okozta az ésszerűtlen fejlesztéseket, ám a 40 milliárd azzal még nem tűnik el, valamit csinálni kell vele. Tabularasat, vagyis tiszta lapot kell nyitni az adósságok területén is — mondják a szakemberek, mert hiszen a rossz döntések nyűgét nem cipel-

hetik magukkal az örökkévalóságig az amúgy is lerobbant termelővállalatok.

Azt viszont elismerik, hogy a jelenlegi felépítési rendszerük elavult, a környezeti feltételekhez nem igazodó, rugalmatlan. Sürgősen változtatni kell rajta, célszerű lenne talán részvénytársaságok, vagyonkezelő szervezetek alakítása. Ez már csak azért is fontos lenne, mert a fejlesztések a szénbányászatban tőkeigényesek, nem valószínű, hogy a jövőben (bármilyen árviszonyok mellett) egy-egy beruházást önállóan meg tudnának oldani, közös forrásból viszont már telne a legszükségesebb fejlesztésekre.

Megkondult tehát a harang a szénbányászat felett, de még nem kell félrevern. Jelenleg úgy tűnik, a kormány hajthatatlan, nagyobb áremelésről hallani sem akarnak. Valószínű azonban, hogy a katasztrófát elkerülendő, keresnie kell a kompromisszumokat, hiszen senkinek sem érdeke egy iparág tönkremenése. Sokáig bizonytalan helyzetben sem lehet tartani a vállalatokat, hiszen a termelése ellehetetlenül, a munkahelyekről elmenekülnek az emberek. Már most több ezer bányász hiányzik a vájvégekről, szénre pedig szükség van.

Természetesen lesznek olyan bányák, amelyeket be kell zárni, kimerülés vagy gazdaságtalanság miatt. Ezt azonban előre lehet tervezni, készülni lehet a várható következményekre. Az uránbánya esete intő példa volt, a feszültségeket még egy fél év után sem tudták csökkenteni. Csak reménykedni lehet abban, hogy a döntéshozók tanulnak belőle.

Békéssy Gábor

MECSEKI BÁNYÁSZ

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak lapja. Felelős szerkesztő: BÉKÉSSY GÁBOR. Szerkesztőség: 7629 Pécs, Komját A. u. 5. (Mecseki Szénbányák központja). Telefon: 11-337 (Pécs), üzemi: 13-40; 13-41 (Pécs). Kiadja: a Mecseki Szénbányák, 7629 Pécs, Komját A. u. 5. Felelős kiadó: RESZLER ZOLTÁN személyzeti és szociális igazgató. Készült a TEMPORG Kiszárvetkezeti nyomdájában (Pécs, Somogyi Béla u. 2.). Felelős vezető: DR. KÁLLAI SÁNDOR. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a Mecseki Szénbányák üzemében. Példányonkénti eladási ára: 4,60 Ft. Évi előfizetési díja: 120 Ft. Index: 25 917. Engedélyszám: III. ÜLV/13/BA/1987. ISN 0134-0956

Megalakult a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége

Dübörgő taps köszöntötte vasárnap délelőtt 11 órakor a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének megalakulását. Ez a demonstratív megnyilvánulás így igencsak hosszú, keserves, nem ritkán ellentmondásoktól terhes alapszabály elfogadásával megszülető látszategyeségnek szólt, s mint azt egy küldött megfogalmazta: vajúdtak a hegyek, a szültek egy szövetséget.

Lesz-e egység?

Szervezetlenség, kapkodás, kultúrátlan közbeszólások, szélsőséges vélemények jellemezték egyébként a BDSZ XXIV. kongresszusát, amelyet a hét végén tartottak Budapesten. Már a kezdetkor érezni lehetett, nem lesz sima ügy az ágazati szervezet megújulása, s a bonyolult ügyrendi vitában az egész kongresszusra jellemző összevisszaság előszelét érezhették meg a résztvevők. Aztán jött a „leányfalui ügy” (állítólag a BDSZ egyik titkára korrupcióval vádolható), amelyről a számvizsgáló bizottságnak kellett volna tényeket felsorakoztatnia, de a bizottság elnöke nagy sebtében lemondott, a helyette kiálló bizottsági tag pedig arra hivatkozott, hogy akit érdekel, betekintést nyerhet a jegyzőkönyvekbe. Kovács László főtitkár pedig az eddigi kongresszusi „liturgiának” megfelelően hosszan tartó, csaknem egyórás szóbeli kiégésztőt tartott (időközben céljából tehetné volna ezt írásban is), amelyben kimerítően ecsetelte az időszak szakszervezeti eredményeit, de a hiányosságokat sem rejtette véka alá (megemlítette például, hogy erőfeszítéseik ellenére sem sikerült elérni a hűségjuttalom adómentességét). Az utána következő Horváth Ferenc ipari miniszter pedig nem győzte elcségszer hangsúlyozni, hogy a viták ellenére milyen konstruktív volt az együttműködés a BDSZ-szel, hogy tervszerűen folyik a szénbányászat szervezett átalakítási programja, hogy a Mecseki szénbányáknak az lesz a jövőben a

legfontosabb feladata, hogy az erdművet biztonságosan ellássa szénrel, hogy a szén termelői ára jövőre is 15 százalékkal emelkedik...

Mindez elvite a szombat délelőttöt, délután került sor az érdemi vitára az alapszabálytervezet felett. Első hozzászóló volt Jambricsek József, a Mecseki Szénbányák szakszervezeti bizottságának titkára, aki kijelentette: a bányászok nem politizálni akarnak, hanem dolgozni, hogy munkabérükből tisztességesen eltarthassák családjukat. Szerinte a kormányzat „falhoz állította” a bányászatot a bizonytalan helyzet megteremtésével, az ígéreteinek be nem tartásával. Arra is felhívta a figyelmet, hogy a külfejétsi dolgozók kordedvezményes nyugdíjaztatásának kérdését is meg kellene oldani. Végezetül az egység megteremtésére szólította fel a jelenlevőket, mert szerinte csak közös erővel oldhatók meg a szakma súlyos gondjai.

Kovács Mózes, a Pécsi Bányázóművek szakszervezeti bizottságának titkára, aki sűrű „egypercesével” borzolta a kedélyeket (ő javasolta a leányfalui „ügy” tisztázását), hozzászólásában azt húzta alá, hogy csak a siránkozásban voltak egységesek, a cselekvésben már nem. Többször megemlítette, hogy ők független, pártok befolyásolásától mentes szakszervezeti szövetséget akarnak, az alapszervezetekre épülő, azok önállóságát nem sértő, szolidaritás alapelveit messzemenően figyelembe vevő szövetség kialakításával. Baungartner Sándorné természetesen a nőpolitika 40 éves csődjét jelentette be, szerinte a bá-

nyaiipar sem nélkülözheti a gyengébb nem aktív tevékenységét, ám közöttük nagyon sokan vannak segéd- és betanított munkások, az ő munkahelyüket veszélyeztetni leginkább a szerkezetátalakítás.

Petschnig Károly a nyugdíjasok sanyarú sorsára hívta fel a figyelmet. Indulatosan jelentette ki, hogy azok, akik az országot katasztrófába sodorták, most magas nyugdíjat élvezve „tengetik” napjaikat. (A kongresszuson mindvégig jelen levő Havasi Ferenc, nyugdíjas KB-titkár szeme sem rebbent a vadakra.) Hozzászólásának végén köszönetet mondott azoknak az aktív bányásztársaknak, akik szolidaritásból, szabadidejük feláldozásával, pótműszakok szervezésével nyújtottak segítséget a kisénydíjasok helyzetének javításához. Nagy Sándor, a SZOT főtitkára pedig a mozgalom általános kérdéseire válaszolt. Többek között megemlítette, hogy a szakszervezetek nem hajlandók támogatni egy olyan kormányprogramot, amely reálbércsökkenésre, az életszínvonal jelentős romlására, restrikciós gazdaságpolitikára, magas inflációra alapozza programját. Támogatják ugyan a szerkezetátalakítást, a piaci viszonyok megteremtését sem ellenzik, de ehhez előbb meg kell teremteni a tisztánlátást bérékben, termelési értékekben.

Ezt követően hosszú procedúra után elfogadták az alapszályt, nyilvánították a szövetség megalakulását, majd a főtitkár és a titkárok megválasztására került sor. A krónikásnak felesleges minősíteni azt az előkészítetlen, kapkodó, nemegyszer nevétséges intézkedésekre kényszerülő választási hercehurcát, megteszi azt majd a jelen levő küldöttek hamarosan sorra kerülő tagság előtti beszámolója. Három fordulóban született meg a döntés. Főtitkár lett az eddigi titkár, Schalkhammer Antal.

Újítások

Benyújtott újítások

Északi Bányüzem:
5227. Králl Zoltán, Berki László:
18 kg/fm-es sínek.

Igazgatóság:

Guth Ferenc, Brassai Mihály:
Egyedi fémelemrablás HBT-támmal.

Elfogadott javaslatok

Nagymányoki Brikettüzem:

5215. Fazekas József, Orbán Lajos: UNIRAK 600 típusú homloktrakodógép motorjának levegőszűrő átalakítása. 5129. Szabó László O/V emulziós brikettyártás.

Szénelőkészítő Üzem:

5221. Pusztási Árpád, Kiss László, Vókó Vilmos: KHD centrifugákra történő anyagfeladás szabályozása. 4493. Barlai Emil: Felhagyott bányatérsegek folyamatos hőmérsékletmérése.

Elutasított újítások

5193. 4/6 napos munkahét bányászati bevezetése. 5159. TJB tesztelő berendezés. 5155. Zobák diagonál aknai gázlecsapoló állomás beépített új nyomásfokozó fúvók üzembe állítása. 5150. Üzemen kívüli hidromotorok és szivattyúk hasznosítása. 5173. Mecseki kőszén füstszegény háztartási tüzelőanyagként történő hasznosítása. 5185.anyagellátó Üzem gépjárműrészelgénéli a fürdetési rendszer melegvív-ellátás megváltoztatása. 5203. Légcsőszakatok tömítése. 5210. Hőközpont automatikus szabályozása. 5226. Légajtózárás rugó helyett süllyal.

Két nagy brigádból — óriáscsapat Javuló teljesítmények

Új idők, új emberek, új lehetőségek

Sokszor számoltunk be arról, hogy Komló Bányüzem termelő körleteibe a tapasztalható szétaprozódottság miatt nem lehet telepíteni kellő létszámban a termelő munkahelyekre szükséges létszámot. A gondok megszünték a változásokat, amelynek eredményeként az I-es körletben dolgozó egykori Bischof Antal és Horváth István vezette kollektívákából egy óriásbrigád alakult szeptember 1-jén.

— Mi tette ezt szükségessé? — kérdeztük a megbízott vezetőt, Gáll Lajost.

— Kevesen voltunk a csapatokban, nem volt meg a szükséges létszám a 210 soros fejtéshez — ismerteti az okokat az újdonsült vezető. — Az egyesítés során megtisztult a csapat, megváltunk a bumlisoktól, a kényszerből elfogadott tagoktól. Ezzel együtt természetesen fiatalodott is a gárda, ma az átlag életkor 35–38 év körül járhat.

A 146 tagú csapat egyik dolgozója Bien Ferenc vágár. Ő így értékeli a helyzetet:

— A munka és a munkahely nem változott. S ahogy a K I-es 12-es telepi fejtésünk 60 sorral megrövidült és túljutottunk a kritikus szakaszon, úgy javult a teljesítményünk. Amíg augusztusban volt olyan, hogy nem értük el a 2 tonna/főt sem, addig most az 5,5 tonnás tervet 6 tonnára tudjuk teljesíteni, de a 7 tonnás eredmény sem ritka. A javulásban az eddig említett változásokon túl az új és ösztönző csapatpremierálási rendszer is közrejátszott.

Az új körülmények, az új emberek és Bischof Antal közéleti elfoglaltsága kényszerűségből új vezető kijelölését is indokolták. A köszönő Bischof Antal sem tartotta tisztességesnek, hogy amíg ő a bányások érdekképviselői munkáját végzi, „gazdátlan” legyen a kollektíva. Gáll Lajos a januári közös brigádgyűlésig megbízott vezető egy jól működő, mozgó, cselekvő és tenniakaró gárdát kapott, amely óriási létszáma miatt a továbbiakban is sok energiát igényel.

K. F.

Kritikus vágányállapot a zobáki I. szinten

A szállítás (még) állja a sarat

Az év végi hájrára készülő Komló Bányüzemben a termelő munkahelyek kialakítása mellett a szállítás szintentartását sem hanyagolják el. A lapos területi üzemszék körletvezető-helyettese, Schneider János készséggel osztja meg mindennapi gondjait:

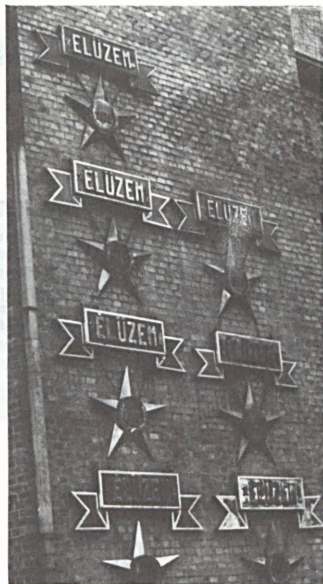
— Most „csendesebb” időköt élünk, de korántsem problémamentesen. Bár a szén-szállítás zavartalan, megvan a szükséges aknkapacitás. Jelenleg az elővágások is bunterbe töltenek, így a kisebb kiscsille-igényt is zökkenők nélkül tudjuk kielégíteni. Sajnos a zobáki I. szinten nincs minden rendben. A vágatok kritikán aluli állapotban vannak, s a fővágatbővítés után jó 500–600 méternyi vasúti vágányt kell felújítani.

Schneider Jánostól megtudom, hogy itt is a létszámihiány a bajok forrása. A magas (28–32%) kieső arány miatt néha a működépes szállító berendezések mindegyikét nem lehet telepíteni.

Persze, azért jó hír is akad. Ilyen például, hogy az altáróban levő csillétszító újból üzemel. A körlet profiljához tartozik a forgalomban levő csillék javítása, karbantartása. Az altárói mozdonyzsinben november 1-jétől működik a javítóműhely, ahol biztosított a gyors és rugalmas szervizelés az elavult és megöregedett járműparknak.

— Kő —

Az öreg bánya titka: minőségi termeléssel talpon maradni

Csak a mesében adatik meg a legkisebbnek a biztos győzelem. A valóságban a legapróbbak, a jelentéktelenné tűnők jövője, léte többnyire bizonytalan. Az Északi Bányauzem nemcsak a távolság miatt kapcsolódik gyengécske köldökzsinórral a Mecseki Szénbányákhoz, hanem azért is, mert minden új és újabb termelési koncepcióban szerepel a szászvári bánya bezárásának lehetősége. A sorsbizonytalanságnak komoly oka van: a művelésre feltárt telepek kb. 1 millió tonnát ígérnek, s további terjeszkedésre már nincs mód. Ám ezt a kisüzemet — amely a szomszédvár, Nagymányok brikettgyártásához adja az alapanyagot — nem szabad a nagyok szemüvegén keresztül vizsgálni, az évi 130 ezer tonnás kapacitás még legalább 8–10 esztendőre biztosított munkát az itt dolgozóknak.

„Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja!” — tartja a közmondás, és a süllyedőnek vélt hajóról, egyre inkább menekülőnek az emberek. Ki így, ki úgy, van aki nyugdíjba megy, van aki él a „4000 műszakos lehetőséggel”, s akad, aki csak egyszerűen veszi a sátorfáját és elköszön. Idén november közepéig 82 fővel csökkent a létszám, s a 70 fizikai dolgozó között található 13 olyan vājár, csapatvezető, aki első embernek számít, pótolni őket szinte lehetetlen. Az itt maradók véleményéből sem tűt az optimizmus.

— Nekünk azt mondják, hogy van jövője az üzemnek, de én nem nagyon hiszek benne, mert a szavak mögött nincs garancia — hallom Papp Győző csapatvezető vājártól. — Ma még stabil a létszám, de az

emberek elbizonytalanodtak. Új felvételek nem nagyon van, a régiekkel a 18–20 éves bányászmuálttal rendelkezőkkel dolgozunk egyre kevesebbet érő fizetésért.

— Én csak abban reménykedem, hogy kihúzom itt 1992-ig, a nyugdíjig — fogalmazza meg óhaját Kóshalmi Sándor. A Bonyhádról 22 esztendeje nap mint nap bejáró szakvezető vājár keserűen panaszkodik, hogy a legutóbbi fizetéskor 8800 forintot kapott kézhez...

Élő múzeum, egyfajta bányászati panoptikum ez a két akna, minden fejlesztés ellenére — fogalmazódik meg bennem a vélemények alapján. Hagyományos — százéves — termelési mód, kamrafajtás, fabiztosítás. Némi gépesítés — kevéske eredménnyel.

— Szerintem van jövőnk — állítja Scheidler János vezetőkönyvelő. — Két dologra alapozom: az egymillió tonnás szénvagonra és a megkezdett százmilliósi beruházásra, a Szászvár I. akna VII. szintjén. Ám hiába adottak a munkahelyi kapacitások, ha fogy a használható munkáskezek száma. Előterbe kerültek nálunk is a szeletes fejtések, javult a minőség, csökkentek a tonnák. Az első félévben a kettőt még nagy nehezen egyensúlyban tartottuk, de a második hat hónapban gyengébbek a telepek, és a termelékenység is romlott. A várt 530–540 tonna helyett csak 480–500 tonnát tudunk produkálni naponta. A tervezett — 22 milliós árbevételi tervet várhatóan nem leszünk képesek tartani, sajnos elérhetjük a 26–27 millió forintos veszteséget. Itt meg kívánom jegyezni, hogy a termelés elmaradás mellett, a hűségjutalom idei pótlásához szükséges

többletet — kb. 6 millió forint — sem bírtuk kigazdálkodni.

A széntermelés mellett a vágatváltásra sem maradt bevethető erő. Az üzemi előrejelzések szerint mintegy 400 m-rel lesznek adósak az év végére a 2745 méteres tervből. A lemaradás nagy része feltárási vágatokból adódik...

Az „öreg bánya titka” egyszerű: felkészülni a bezárásra. Az eredeti (egyelőre) érvényben levő tervek szerint a Szászvár II. akna 1991-ben megszűnik és addig is csak a jobb telepeket fejtik le. A jövő év a termelés mellett az anyagmentésé, a vágatvisszarablásé, a felhagyási feladatoké. Közben természetesen az I. aknán folyik a VII. szint termelési lehetőségeinek kialakítása, annál is inkább, mert a szűkös létszám megtartása és ésszerű foglalkoztatása létkérdés. Jövőre a szászváriak még 130 ezer tonnát akarnak termelni, majd 1991–98 között 120 ezer tonna a cél. S az 1999-es esztendő a termelés teljes megszűnését hozza. S az itt dolgozók remélik, hogy a tervek valósággá válnak, s kiállják a változó és bizonytalanságokkal terhes kor próbáját.

Az alkalmatlan vezetőket le kell váltani

Megnőtt a szakszervezet felelőssége a szénbányáknál

Nincsenek könnyű helyeken a szakszervezetek Magyarországon. Amikor a mozgalom karakterét, új arculatát kereső próbálkozások elhalnak az állampolgárok bizalmatlanságán, a gazdaság szklarásiójain, és gyengül a mozgalom erejébe vetett hit, fokozódó teher nehezedik az érdekvédelem aktivistáira. Hasonló a helyzet a Mecseki Szénbányáknál is, ahol ugyan a mozgalmat nem kísérik látványos kudarcok, de a vállalat gazdasági helyzete miatt lit-ott megpincnek a szakszervezet stabilnak hitit állítanak. Arról, hogy ez a helyzet milyen cselekvést vár a mozgalom aktivistáitól, különböző testületeitől, Jamblicsek Józseftől, a bizalmi testület titkárából kértünk véleményt.

— Azonkívül, hogy az egész szakszervezeti mozgalomban polarizálódás van folyamatban, a bányászokban is számos eltérő körülmény határozza meg a cselekvés lehetőségeit. Még a szénbányászok sem azonos feltételek mellett vívja mindennapi küzdelmét — magyarázza a titkár. — Van, ahol jól láthatóan kirajzolható háttér teszi lehetővé a jövőépítést, másutt — mint például nálunk — még mindig a szanálási eljárás feltételeinek a teljesítésén kell fáradozni — több-kevesebb sikerrel. A bizonytalanság, amely a gazdálkodás és a termelés körülményeit jellemzi, a szakszervezet lehetőségeit is meghatározza.

— Mire gondol?

— Az üzemekben az érdekképviselet eredményessége jelentős mértékben a gazdasági körülményektől függ. Pontosabban: hiába akarjuk bővíteni a szociális juttatásokat, ha ehhez nincs meg a szükséges anyagi fedezet. Sajnos ez a tényező a gazdasági vezetők gondolkodását is befolyásolja. Azt is tudni kell, hogy ma már nem vállalati szinten dől el a mozgalom eredményessége, hanem az üzemekben. A gazdálkodó egységek megnövekedett önállósága nagyobb felelősséget ró a bizalmiakra, és az ott működő szakszervezeti testületekre is, hiszen ennek a folyamatnak természetes velejárója lesz a gyakori vita, a rendszeresebbé váló véleménykülönbség. Azt sem tartom kizártnak, hogy a szakszervezeti munkában esetenként az üzemiek véle-

ménye szembekerül a vállalati bizalmi testület állásfoglalásával. Persze ennek a helyzetnek a kezelését még tanulnunk kell. Sokat segít ebben a november 25-én megtartott BDSZ-kongresszus, amely többnyire meghatározta a követendő irányvonalat, és számos ajánlást adott további munkánkhoz.

— Az eddigi folyamatok, szerveződések azt mutatják, hogy a szénbányák szakszervezeti mozgalmában erősödnek a különböző áramlatok. Egyre gyakrabban esik szó a munkástanácsok megalakulásáról, nem jelenti-e ez azt, hogy a dolgozók elégedetlenek a mozgalommal?

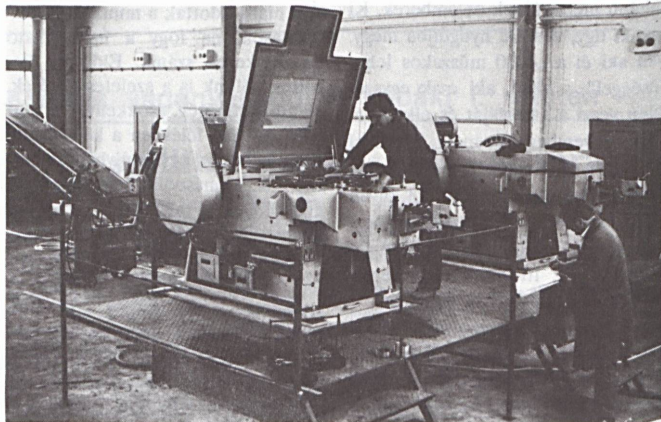
— A munkástanácsok létrehozásával egyetértek, hiszen ezzel fokozódhat a dolgozók részvétele az üzem életének, gazdálkodásának

irányításában, illetve erősödhet az üzemi demokrácia. Persze ennek a folyamatnak a levezetését elsősorban a szakszervezetnek kell vállalnia.

— Tulajdonképpen a munkástanácsokéhoz hasonló feladatot lát el a vállalat igazgató tanácsa, Ön hogyan látja ennek a testületnek a szerepét?

— Eddigi munkájáról mindenképpen elismeréssel kell szólni, de létrehozását annak idején felülről irányították. A tagok megválasztásában nem érvényesült igazán a demokrácia. Ezért, megítélésem szerint a tanács helyett olyan testület létrehozását kell kezdeményeznünk, amely jobban tudja érvényesíteni a dolgozók érdekeit. Ugyanakkor szükségesnek tartom a vállalat valamennyi szintjén szorgalmazni a nem megfelelő irányító apparátus megújítását. Mint a Központi Gépi-üzem példája is mutatja, ez a folyamat már elkezdődött, de talán a jövőben nagyobb toleranciával és megfelelő kritikával, esetenként önkritikával kell az elképzeléseket megvalósítani.

Varga József

Az István III-as aknai nagyműhelycarnokot bérlő Brovitec magyar-svéd kereskedelmi vállalat fémtömegcikket gyárt főleg külföldi megrendelésekre. Fotó: Tóth

Váratlan elmeddülés

Az előzetes ígéret ellenére a Pécsi Bányászomban november első két hetében jelentős termelési lemaradás keletkezett. A legnagyobb gondot a 11/1-es fejtés okozta, ahol a naponként tervezett 650 tonna helyett csupán 300 tonnát küldtek a felszínre. A lemaradás november 15-ig elérte a 4,5 ezer tonnát. Az üzem főmérnöke, Nyers József elmondta, hogy október első felében még sikerült tartaniuk a tervezett termelési szintet, mivel valamennyi fejtésben zavartalanul dolgozhattak a brigádok, s a korábbi műszakgondok is többnyire megoldódtak. Viszont a 11/1-es fejtésben, mintegy 60 méter hosszán meddő állta az itt dolgozó kollektíva útját, s ezért a termelés ezen a munkahelyen 650-ről 300–350 tonnára esett vissza. Ráadásul a durva kőzet a szállítórendszert erősen igénybe vette, és megszapordtak az üzemzavarok. Váratlanul az energiaellátásban is keletkezett kisebb-nagyobb fennakadás. A nagyobb teljesítést akadályozta még, hogy november 1-jétől Petőfi-áknán a IV. és az V. szint között kialakított 8-as telepi fejtésbe vezényelték át a bezárt István-ákna széntermelő létszámát. A begyakorlás idején, ami két-három hetet jelent, még ez a munkahely nem képes teljes intenzitással dolgozni.

Az év hátralevő másfél hónapjáról a főmérnök elmondta, hogy jelenleg az üzem rendelkezésére áll az a kapacitás, amellyel valamennyi munkahely biztosíthatja a tervezett szintnek megfelelő termelést. Bár a korábbi lemaradást már nem tudják pótolni, minden lehetőség adott ahhoz, hogy év végéig a mostani ütemben dolgozzanak a fejtési kollektívák.

Káefték futószalagon

A helyzet nem túl rózsás, de reménytelen sem — talán ez lehetne a summázata annak az előterjesztésnek, amelyet a legutóbbi igazgatótanács-ülésen vitattak meg a résztvevők a lakáselosztással, -gazdálkodással kapcsolatban.

Az már bizonyosnak látszik: ez az év még úgyahogy kedvező körülményeket teremtett, hiszen az állami támogatás érvényessége még lehetőséget biztosított kedvezményes kiutalásra, ám a jövő nem sok jóval kecsegtet. Dr. Kékes Ferenc osztályvezető, a téma előterjesztője nem csinált titkot abból, hogy az elkövetkező években nem sok remény van az állami támogatás fennmaradására, éppen ezért vállalaton belül, saját források felhasználásával kell gondoskodni arról, hogy a legszükségesebb, munkaerő-megtartás szempontjából kiemelt helyen szereplő föld alatti munkaköröket vállalkozónál az önálló lakáshoz jutás feltételei lényegesen ne romoljanak.

Boldogabb időben az állami támogatás több száz kedvezményes felletelek közötti lakást biztosította, ám a gazdaság szorult helyzete előrevetíti annak árnyékát, hogy ezt a kedvezményt megszüntetik vagy legalábbis lényegesen módosítják. Az sem titok, a vállalat pénzügyi helyzete sem ad lényeges javításra módot, a támogatások bővítésére, hiszen ezt az adózott nyereségből kellene kiszakítani, ez viszont olyan csekély összeg, hogy lényeges változást nemigen fog okozni az elosztási rendszerben. Bár voltak kísérletek a vállalat részéről bányász-lakótelepek létesítésére (ilyen volt Meszes-Kelet), a vállalat be is fizetett a tanács kasszájába 30 millió forintot területelőkészítés címén, ám a Pécs városi államigazgatási szervezet 11 millió forint erre a célra szolgáló felhasználása után a fennmaradó 19 millió forint visszafizetésére vagy esetleg lakáskiutalási jogra való átválthatóságra a

jövő évben sem vállalt garanciát. Azt nem zárták ki, hogy 1991-ben erre nem kerülhet sor, ez viszont nem lehet vigasz a több száz lakáskiutalásra várónak. S az sem töltötte el boldogsággal az önálló otthonra várókat, hogy a vállalat tulajdonában levő volt rádióadó felszabadult területén megépítendő társasházak terve érdektelenség híján megvalósíthatatlan marad, mert a beruházási költséget, valamint a törlesztést, még a manapság jól kereső bányász sem tudja lényeges életszínvonal-csökkenés nélkül megfizetni.

A helyzet körvonalazása után felszólalók már nem rágódtak a múlt lehetőségeinek visszafrásán, sokkal inkább azon voltak, hogy a jelenlegi viszonyok további romlását megelőssék. Erre viszont forrást kell keresni, s az a vállalat jelenlegi pénzügyi helyzetében meglehetősen reménytelen, ám — a hozzászólók határozott állásfoglalásából ez következtethető ki — lemondani róla vétek lenne.

A munkaerőre — legfőképpen a föld alattiakra — a jövőben is égetően szükség lesz, s a kedvezményes lakáshoz jutás a jövőben is vonzóvá teheti az amúgy nem túlságosan ideális munkahelyeket. Arra is célozott az egyik hozzászóló, hogy nem feltétlenül szükséges városokban gondolkodni, a bányászok többsége községekben lakik, ott is akar maradni, tehát keresni kell a helyi közgazgatási szervekkel karöltve a kedvezményes építési telekvásárlás, esetleg lakóépület-vásárlás lehetőségeit.

Az igazgatótanács ezt követően döntött több korlátolt felelősségű társaság megalakítása ügyében. Ezek közül (hat volt az előterjesztésben) kettőt (a számítástechnikai és a kutatási központi) további részletes ráfordítás-eredmény kimutatásra kötelezték, a többi megalakításával egyetértettek a tanács tagjai.

Miért felelős a szakszervezeti bizottság?

Válasz Varga József cikkére

A Központi Gépüzemben történt eseményekről szóló cikkedhez szeretném véleményemet elmondani.

A leírtakkal ellentétben, korábban is elismertem, elismertük: vállalni kell a szakszervezeti vezetésnek az elkövetett hibákért a felelősséget. Mi most és korábban is, vállaltuk, tudván azt: a dolgozók minden hibáért elsősorban a szakszervezeti vezetést okolják. A gazdasági vezetést leváltani nem tudták, esetleg az szb-titkárt. Most megpróbálják.

A szakszervezeti tisztségviselők választása során a dolgozók jólrosszul értékelték az szb munkáját, és a sok hiba ellenére a jelenlegi vezetés mellett döntöttek. Most a gazdasági vezetés méretett meg, és könnyűnek találtatott a jövőbeni feladatok megoldására.

A bizalmi testületi értekezleten is elhangzott az üzemi szakszervezet felelőssége, lehet, hogy ezt nem hallottad, mert még nem ébredtél fel szunyókálásodból. A cikkből az is kimaradt, hogy a felelősségről az ülés befejeztével is beszéltünk, vállalva a rám eső részt. Mert ez egy személyt érint, lehet lényegtelen is. Az azonban tisztességtelen, hogy olyan testületről próbálj erkölcsstelen bizonyítványt kiállítani, akit életedben először hallottál és láttál. Igenis a Központi Gépüzem bizalmi testületének van erkölcsi alapja elmarasztaló értékelést adni a gazdasági vezetésről. Kár, hogy nem vetted észre, az értekezleten részt vevő emberek nem bajkeverők, hanem a sorsukért és munkájukért felelősen gondolkodó dolgozók. Annak érdekében javasolják a változást, hogy továbbra is legyen gépüzem.

A bizalmi testület azt szavazta meg — ez nem derült ki a cikkből —, hogy az előttünk álló változó gazdasági feladatok megoldására alkalmatlan a jelenlegi vezetés, ami vállalatunk összes üzeme között nem egyedülálló tény. Talán ha a testület munkástanács vagy bármilyen alternatív szervezet nevében ülésezett volna, akkor elfogadható lenne a döntés számokra is: „Lám a dolgozók felébredtek, elmondják véleményüket, sorsukat irányítani akarják.” Pedig a dolog fonákja az, hogy a szakszervezeti aktivisták zömét beválasztanák a fenti szervezetekbe is.

A rossz gazdasági helyzetért elsősorban a gazdasági vezetők fe-

lelősek, nem a szakszervezet. Nekünk nem az a tragédiánk, hogy rossz volt a szakszervezeti vezetés, hanem a gazdaságot irányították rosszul.

Végezetül szeretném megkérdezni: honnan az erkölcsi alapod ehhez az értékeléshez? Úgy érezted, neked kötelességed megvédeni a vezetőket, belerúgni a dolgozókbá, mert abból most sem lehet baj. Lerombolni minden dolgozóban azt a hitet, hogy végre valaki komolyan gondolja az érdekvédelmet.

Biztosan nem ezt akartad. Tisztelettel:

Farkas Géza

* * *

Nem mehetünk el szó nélkül a fent leírtakban foglaltaktól. Az újságró által megfogalmazottakat kérdőjelezz meg, meglehetősen sértő hangnemben. Nem a mundér becsületének védelméért, még csak nem is annak befolyásolásáért, hogy valakinek vagy valakiknek az igazsága mellett törjünk lándzsát, néhány szerény megjegyzést fűzünk a nyílt levélben foglaltakhoz. Egy értekezlet, tanácskozás több órán keresztül tart, vannak hozzászólások, értékelések, viták, s a krónikás már csak a terjedelmi kööttségek miatt is, kénytelen tömöríteni. A részt vevő újságró nem tévedhetetlen, de szakmai becsületből megpróbált objektív értéktütellet közvetíteni a történetekről.

Lehet, hogy eliskad lényeges vagy a testület (annak vezetői) által fontosnak tartott dolgok felett, lehet, hogy „későn ébredt”, de tényekkel szemben csak tényeket illik felvonul-

tati. Vezetői válság van a Központi Gépüzemben, de meggyőződésünk, ez a helyzet nem most keletkezett, gyökérete évekkal ezelőt kapaszkodott meg az üzemi közéletben. Mert a levélró is elismeri a helyi érdekvédelmi szervezet felelősségét, amit a tudósító is joggal számon kér. Az, hogy nem ismeri alaposan a Központi Gépüzem szakszervezeti bizottságának ilyen irányú harcos tevékenységét, egy dolog, ám hol van a fentebb leírt nyílt levélben felsorakoztatva (jegyzőkönyvben rögzített) szakszervezeti testületi álláspont a helyi vezetők évekkal ezelőtti alkalmatlanságát, válságát előidéző magatartását illetően. Lehet, hogy van ilyen, de ha nincs, akkor a felelősségben igenis a testületnek is osztoznia kell.

Ezt fogalmazta meg az újságró, amire a fent közölt nyílt levélben foglaltak nem adtak cáfolatot.

A szerkesztőség

In memoriam Radó Aladár

Szerettem volna még néhány kérdést feltenni dr. Radó Aladár uránvárosi otthonában, de már nem szólhatok hozzá: 1989. november 3-án délután örökre lehunyt a szemét. A déli órákban a klinikán még az 50 éves érettségi találkozó tervezettük, s néhány óra múlva közénk állt a Sors: „Aladár ezután már csak a régebbi feljegyzések anyagával beszélhet és csak a múltról szólhat!”.

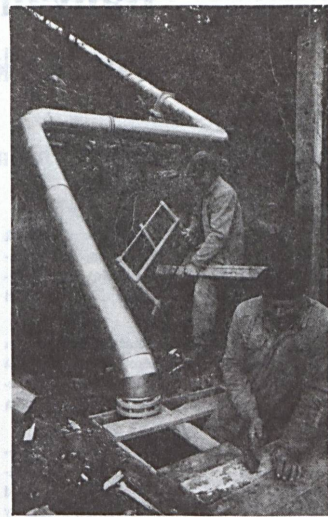
— A Hármashegy és a Zengő tövében, 1922-ben Hosszúhetényben születtem. A hosszú évek távolából, bár már régen lebontották, de most is hallom kis vízimalmunk nagy kerekének egyhangú csobogását. Borkimérésünk is volt és itt mindig áhítattal hallgattam a személynézők elbeszéléseit a bánya rejtélyeiről, az emberekre leselkedő veszélyekről, a különös természeti erőkről, a szerencsétlenségekről. Talán ezek keltették fel érdeklődésemet a szakma iránt. A jezsuiták szigorú pécsi gimnáziumában érettségiztem, a mérnöki diplomát pedig Sopronban, 1944 októberében szereztem meg. Ezután a DGT vasasi üzemében kaptam mérnöki beosztást. A helyzet nem volt számomra ismeretlen, hiszen 16 éves koromtól minden nyári vakációban dolgoztam a bányában, csillésként, laboránsként, gyakornokként. A háborús évek miatt azonban korán belekerültem a „mélyvízbe”. 1945. április 15-én megbízták a vasasi üzem vezetésével. Alig 22 évesen, félévi mérnöki gyakorlattal átvenni az ország akkor legveszélyesebb bányá-üzemének vezetését, bizony nem volt könnyű feladat, különösen ha hozzávesszük az idősök mormogását: „ez a taknyos dirigálgat...”. Aztán jöttek a „széncsáták”. Anyaghiányokkal és az inflációval küszködve minden tonna szénért ugyancsak megszenvedtünk. Szombatonként, hogy jó példával járjak elől, fejtőkalapáccsal a kezemben gyakran „nyomtam én is a partot” a fejtésben. De be kell vallanom: sohasem voltam az „roham munkának” híve, mert ez a szűli legtöbbször a technológiai fejelem megsértését és okozza a baleseteket. Engem különben is mindig az foglalkoztatott:

miként tehetem biztonságosabbá a bányamunkát. Vasason a gázkitörések intenzitásának csökkentése érdekében kísérletekbe is kezdtem. A hosszúfűrlőkön keresztül nagyobb tömegű robbanóanyag elrobbantása által előidézett gázlecsapolás szép eredményekkel kecsegtetett. Ez lett a veszem: főnökeim 1951-ben áthelyeztek a pécsbányatelepi üzembe azzal az indoklással, hogy „Vasasból kísérleti bányát csinálók”. 1952-ben behelyeztek Pécsre a bányaaigazgatóságra és megalapíthattam a Kutatási Osztályt. A gázkitörésvészélyrel, a gázlecsapolással, a szilikózissal, a szénporrobbanás megelőzésével stb. foglalkoztunk. Életem egyik legszebb pillanata volt, amikor 1957 áprilisában a szocialista országok közt elsőként, a Magyarországon akkreditált külföldi képviselők jelenlétében üzembe helyeztük Vasason a gázlecsapoló berendezést és meggyújthattuk a széntelepekből jövő metángázt az üzem kazánjában. E cselekedettel ugyanis nemcsak a biztonságot növeltük, hanem hasznos energiát is nyertünk. Ezután György-aknában 1960-ban, majd István-aknában 63-ban épült meg a gázlecsapoló berendezés. Metángázról láttuk el a Széchenyi-aknai kázzanházat, a pécsbányatelepi kórházat, sőt megépült a metángázvezeték a kokszműig, ahol a bányametánt bekevertük a városi gázba. Külföldről pedig egyre-másra jöttek a különböző szakemberek, hogy a gázlecsapolásunkat tanulmányozzák. Közben a magas vezetés egy új „konceptiót” karolt fel: a külszín közelében kellett bányászni, ahol nem volt metán. Leálltak a gázlecsapolók, a berendezések csaknem teljesen tönkrementek. Úgy látszott, hogy minden szellemi-ügyi befektetésünk semmivé vált. Két év múlva azonban Komlón jelentkezett a gázlecsapolás szükségessége. A György-aknai berendezést Kossuth-bánya III. számú légaknájára, a vasasit Zobák diagonális légaknájára telepítettük át. De néhány év múlva ismét üzembe kellett he-

lyeznünk az István-aknai berendezést is, Vasason pedig egy újat kellett létesítenünk. Így most már négy berendezés működött. A metán értékesítésére ezután épült meg a gázlecsapoló berendezéseket és az újhegyi üzemet, a szénelőkészítő művet összekötő távvezeték. 1961-ben átvettem a szellőztetési főmérnöki beosztást is. Közben bel- és külföldi szaklapokban több mint 30 tanulmányom jelent meg, 1975-ben pedig „A széntelepek előzetes lecsapolása” tárgyú körből doktorátust szereztem. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Mecseki Csoportjának 19 éven keresztül titkára, s a havonta 72 oldalon megjelenő „Bányászati Lapok” szerkesztői bizottságának voltam a tagja 25 éven át. Így múlt el az élet...

Radó Aladár nem csupán hirdette, hogy „legfőbb érték az ember”, de egész életében az ember védelméért, az ember érdekében dolgozott. Istenhívőként szerette emberétársait, a száltalni stílusú hatalomnak ezért csak a munkája kellett, de személyét nagyobb állami elismerésben nem részesítette. A mecseki szénbányások emlékében viszont örökké élni fog.

Harcos Ottó

A komlói altárho zavartalan melegvíz-ellátására szolgál a hetesbölcse mellett 500 köbméteres víztározó. E tartálékollással a közell termálkútból nyert 40–50 fokos víz így meg csúcsidőkben is elegendő. A két objektum összekötő előregedett föld alatti vezeték kiváltására a Szolgáltató Üzem új 100 mm-es csőhálózatot épített az elmúlt hónapokban. Felvételiünkön egy aknafedelel betonozáshoz készítenek elő. Fotó: Tóth L.

Nagyobb önmérsékletet a vitákban

Az új kft-k megalakítása előtt a dolgozóktól is kérjenek véleményt

A Mecseki Szénbányák Szakszervezeti Szövetségének, illetve a mecseki bányászok szakszervezeti szövetségének alapszabályát vitatta meg, illetve fogadta el a vállalati bizalmi küldöttek testülete a november 23-án Pécsen, a József Attila Művelődési Házban megtartott tanácskozásán. Csethe András vezérigazgató előterjesztésében pedig a vállalat szervezeti és működési szabályzatával ismertették meg a küldötteket. A napirendek között volt szó a gazdálkodási eredményességét segítő vállalkozási lehetőségeiről, a kft-k megalakulásáról. A feltevélekről dr. Keszthelyi József, a vállalati szakszervezeti jogsegélyszolgálat vezetője adott rövid tájékoztatást.

Bár a témákban nem alakult ki különösebb vita, a részt vevő bizalmiak egyértelműen megfogalmazták azt az igényt, hogy a kft-k létrehozásánál a jövőben körültekintőbben kell eljárni, és hogy ne folytassák azt a gyakorlatot, miszerint döntés

előtt nem kéri ki a kollektívák véleményét. Vagyis nem szabad elfogadni, hogy bárki is döntsön sorsukról, nélkülük.

Talán a tanácskozás legemlékezetesebb perceit az az intermezzo jelentette, amikor a vezérigazgató a vállalati szervezeti és működési szabályzathoz mondott kiegészítőjében ismertette 1990-re tervezett szociálpolitikai megszorításokat. Felsorolta azokat a sportegyesületeket és művelődési intézményeket, amelyekről megvonják az eddigi támogatást.

A tájékoztatást követően Jambricsék József, a bizalmi testület titkára kért szót és határozottan visszautasította a tervezett szociálpolitikai intézkedéseknek ezt a fajta közlési módját, mivel azt a vezérigazgató a szakszervezettel nem egyeztetette. Az ellentét, amely ennek kapcsán a vezérigazgató és szakszervezeti titkár között kialakult, fagyosá tette az egész tanácskozás légkörét.

Varga József

Termelés

Kevés az idő a lemaradás pótlására

A vártnál gyengébb termelési eredmények miatt egyre nehezebb helyzetbe kerül a vállalat. Hiszen a hátralevő hetek már nem adnak annyi lehetőséget a széntermelő üzemek számára, hogy a tetemes tartozást pótolják. Sajnos a november 1. és 23. közötti időszak teljesítései sem reménykeltőek, a Kűlfejési Üzem kivételével, amely ezúttal is 106,3 százalékra tett eleget időarányos szakmai tervének, mindenütt jelentős a lemaradás. Komló Bányauzemben 90,3 százalékot, a Pécsi Bányauzemben 76,5 százalékot, az Északi Bányauzemben 81,3 százalékot értek el november első 3 hetében. Gondot jelent, hogy a két legnagyobb mélyművelésű egységben a szén minősége is rosszabb a tervezettnél. Így nincs mód arra, hogy mennyiségi lemaradás miatti kedvezőtlen árbevétel egyenleget a minőséggel javítsák. Ugyancsak az árbevételi kondíciók rontja, hogy a Nagymányoki Brikettüzemben kétfázisú munkarendben dolgoznak, és ennek megfelelően a novemberi teljesítés nem éri el a 35 százalékot.

Koncentráltabb érdekvédelem Szövetség a mecseki bányász-szakszervezetek között

A mecseki bányászok számára kialakult hátrányos helyzet indokoltá teszi, hogy az érdekeik védelmében fellépő szakszervezeti mozgalom erősítse egységét, és határozottabban hallassa véleményét a sorsukat érintő fontosabb döntések meghozatalánál. Ennek a törekvésnek a megvalósítását szolgálja a Mecseki Szénbányák, a Mecseki Ércbányászati Vállalat és a Bányászati Aknamélyítési Vállalat november 23-án létrehozott szövetsége. Komlón a Juhász Gyula klubban megtartott alakuló ülésen a szénbányászok nevében Jambricsék József, az uránbányászok képviselőtében Gyulai Sándor írta alá a megállapodást. Bár jelen volt az aktuson a Bányászati Aknamélyítési Mecseki Körzetének titkára, Kozma László is, ők csak a közeljövőben megtartandó bizalmi testületi ülést követően írják alá a dokumentumot.

A tanácskozáson a két vállalat szakszervezeti küldöttsége elfogadta az új szövetség alapokmányát.

Nincs lehetetlen?!

Veretlenül őszi bajnokok a kosarasok

Hát sikerült! Egri Nándor lányai megvalósították titkos álmukat, az őszi szezon végére a tabella éléről várják a folytatást. A „recept” egyszerű: legyen kéznél két-három rutinos és rendkívül hasznos játékos (Megyeri, Prelóger, Vámos), tüzeld meg a társaságot „harapós” fiatalokkal, alkoss belőlük csapatot, és persze ne állj hadilábon Fortúnával sem. A jó indulás szárnyakat ad a gárdának és ezután nem létezik lehetetlen.

S hogy mennyire nincs elképzelhetetlen dolog, azt bizonyítja a november 12-i nagyzsírmezői meccs is, amikor is Czéderek 104(!) pont különbséggel legyőzte a MÁV NTE II-t. A kezdő ötös mellett a cserék is jól szerepeltek. A két csapat közti tudáskülönbségre jellemző, hogy a komlói tartalékok is több mint kétszer annyit dobtak, mint az ellenfél.

A kanizsai diadal után egy újabb zalaiai csapat várta a Bányászra az utolsó őszi mérkőzésen. A ZTE szintén veretlenül várta a komlói találkozózt, s a magas, fiatal lányokból álló fiatal csapat kemény próbatétel elé állította a hazaiakat. Am a mintegy 300 néző lelkes biztatása, az inspiráló parázs hangulat jól tett a Komlónak. Rendkívül jó dobóteljesítmény, palánk alatti harcosság, lepattanó labdák sokasága és szívszövedékes jellemző a két-fehérek játékát. S végül megszületett a várva várt eredmény, 11 ponttal legyőzték a tavaly még NB I-es zalaikat!

EREDMÉNYEK:

MÁV NTE II.—Komló Bányász 23-127 (11-66), Komló: Mituk (15), Vámos (12), Megyeri (13), Czéderek (22), Prelóger (12), cs.: Kántor (13), Vogycsika (2), Ungi (2), Batánovics (2) és Ujvári (14).

Komló—ZTE 77-67 (36-34). Komló: Mituk (14), Vámos (11), Megyeri (23), Czéderek (8) és Prelóger (21).

A megterhelő bajnoki után a Magyar Köztársasági Kupa már kemény diónak bizonyult. Az örök „rivális” Pécsi Postás ellen erősen tartalékosan álltak fel és a fiatalok lelkesedése nem tudta ellensúlyozni a fardát sárgából adódóan becsúszó hibákat, és vég eredményben a pécsiék megérdemelten nyertek 60-43 arányban. A Bányász kiesett...

Egy hét pihenés után, december 8-án az első tavaszi bajnoki Paksra szálltja a Bányászt, majd december 15-én Bonyhádra utaznak.